

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi arvonlisäverolakia, Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettua lakia, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia sekä ennakkoperintälakia.

Esityksen mukaan arvonlisäverolain verovelvollisuusryhmiä koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettu vakuutusomistusyhteisö sekä sijoituspalvelulaissa tarkoitettu omistusyhteisö voivat kuulua verovelvollisuusryhmään. Muutoksella korjattaisiin vanhentunut säädösviittaus kirjanpitoasetukseen sekä päivitetäisiin sääntely vastaamaan rahoitusalan sääntelyssä tapahtunutta kehitystä.

Arvonlisäverolakiin tehtäisiin tavaroiden ja palvelujen etämyyntiä koskevien yhden yhteyspisteen rekisteröinti-, ilmoitus- ja maksujärjestelmien veroilmoitusten korjausmenettelyä koskeva muutos.

Arvonlisäverolain laskujen säilytyspaikkaa ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain tositteiden ja muun aineiston esittämistä koskevia säännöksiä muutettaisiin, koska kirjanpitoaineiston säilytyspaikkaa koskevista kirjanpitolain muutoksista sekä yleisestä tietoteknisestä kehityksestä johtuen laskujen säilytyspaikan maantieteellistä rajoittamista nykyisellä tavalla ei olisi katsottava enää tarpeelliseksi.

Arvonlisäverolain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain ja ennakkoperintälain laiminlyöntimaksuihin liittyviä säännöksiä täsmennettäisiin.

Lisäksi arvonlisäverolakiin ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettuun lakiin tehtäisiin eräitä teknisiä korjauksia ja kielellisiä tarkistuksia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Arvonlisäverolain 130 a §:n 6 momenttia ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:n 1 momentin 1 kohtaa koskevat muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023. Arvonlisäverolain erityisjärjestelmän korjausmenettelyä koskeva muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2023.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Verovelvollisuusryhmät	4
2.1.1 Yleistä	4
2.1.2 Kirjanpitoasetuksessa tarkoitettu vakuutus konsernin emoyhteisö	6
2.1.3 Luottolaitoslaissa tarkoitettu omistusyhteisö	6
2.1.4 Sijoituspalvelulaissa tarkoitettu omistusyhteisö.....	9
2.2 Arvonlisäveron erityisjärjestelmien veroilmoituksen korjaaminen	9
2.3 Laskujen säilytyspaikka ja esittämisvelvollisuus.....	10
2.3.1 Laskujen säilytyspaikka	10
2.3.2 Kirjanpidon ja muun aineiston esittämisvelvollisuus.....	13
2.4 Laiminlyöntimaksut	13
3 Tavoitteet	14
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	14
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	14
4.1.1 Verovelvollisuusryhmät	14
4.1.2 Arvonlisäveron erityisjärjestelmien veroilmoituksen korjaaminen	15
4.1.3 Laskujen säilytyspaikka ja kirjanpidon ja muun aineiston esittämisvelvollisuus ..	15
4.1.4 Laiminlyöntimaksut	16
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	16
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	16
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	17
4.2.3 Muut vaikutukset.....	18
5 Lausuntopalaute.....	18
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	18
6.1 Arvonlisäverolaki.....	18
6.2 Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön	26
6.3 Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettu laki.....	26
6.4 Ennakkoperintälaki	28
7 Voimaantulo	28
8 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	28
LAKIEHDOTUKSET	30
1. Laki arvonlisäverolain muuttamisesta.....	30
2. Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 6 b §:n muuttamisesta	35
3. Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta	36
4. Laki ennakkoperintälain 31 ja 35 §:n muuttamisesta.....	38
LIITE	40
RINNAKKAISTEKSTIT	40
1. Laki arvonlisäverolain muuttamisesta.....	40

2. Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 6 b §:n muuttamisesta	48
3. Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta	50
4. Laki ennakkoperintälain 31 ja 35 §:n muuttamisesta.....	53

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Hallituksen esityksen valmisteluun ovat johtaneet vuonna 2016 voimaan tulleet muutokset kirjanpitolakiin (1336/1997) ja kirjanpitoasetukseen (1339/1997). Eräissä arvonlisäverolain (1501/1993) verovelvollisuusryhmiä ja laskujen säilytyspaikkaa koskevissa säännöksissä viitataan kirjanpitolain ja kirjanpitoasetuksen kumottuihin säännöksiin, minkä vuoksi arvonlisäverolakia tulisi näiltä osin tarkistaa. Lisäksi sijoituspalveluyritysten vakavaraisuussääntelyn muuttuminen on luonut tarpeen tarkistaa verovelvollisuusryhmiä koskevaa säännöstä.

Arvonlisäverolakiin tehtäisiin samalla eräitä muita pieniä tarkistuksia.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain (768/2016) laiminlyöntimaksusääntelyyn tulisi perustuslakivaliokunnan viimeaikaisten kannanottojen perusteella tehdä eräitä täsmennyksiä.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 31.8.–28.9.2022. Lausuntoa pyydettiin esityksen kannalta keskeisiltä viranomaisilta, elinkeinon elinajan etujärjestöiltä ja toimijoilta sekä Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://valtio-neuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella VM103:00/2021¹.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Verovelvollisuusryhmät

2.1.1 Yleistä

Rahoitus- ja vakuutuspalvelut jäävät yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY, jäljempänä *arvonlisäverodirektiivi*, ja arvonlisäverolain mukaan arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Arvonlisäverotuksen yleisten periaatteiden mukaan rahoitus- ja vakuutustoimintaa harjoittavat yritykset joutuisivat ostamaan verottomassa toiminnassa tarvittavat palvelut ja tavarat verolliseen hintaan ilman vähennysoikeutta. Tällaisten yritysten itse tuottamista erilaisista sinänsä verollisista rahoitus- tai vakuutustoiminnan tukipalveluista ei sitä vastoin ole suoritettava veroa, ellei vastaavia palveluja tuoteta myös myyntiin.

Arvonlisäverolain 13 a §:ssä säädetään verovelvollisuusryhmistä. Pykälän 1 momentin mukaan Verohallinto voi kahden tai useamman elinkeinonharjoittajan hakemuksesta määrätä, että niitä on arvonlisäverolakia sovellettaessa kohdeltava yhtenä elinkeinonharjoittajana (verovelvollisuusryhmä). Elinkeinonharjoittajilla tulee olla liiketoiminnan kotipaikka tai kiinteä toimipaikka Suomessa. Hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä on pykälän 3 momentin mukaan, että elinkeinonharjoittajilla on keskenään läheiset rahoitusselliset, taloudelliset ja hallinnolliset suhteet.

¹ <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM103:00/2021>

Koska verovelvollisuusryhmää pidetään arvonlisäverotuksessa yhtenä elinkeinonharjoittajana, verovelvollisuusryhmän sisällä tapahtuvat, ryhmään kuuluvien elinkeinonharjoittajien väliset myynnit eivät ole arvonlisäveron alaisia.

Mahdollisuus säätää verovelvollisuusryhmistä perustuu arvonlisäverodirektiivin 11 artiklaan. Kyseisen 11 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltio voi neuvoa-antavaa arvonlisäverokomiteaa kuultuaan käsitellä yhtenä verovelvollisena sellaisia kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneita henkilöitä, jotka ovat oikeudellisesti itsenäisiä, mutta joilla on läheiset rahoitukselliset, taloudelliset ja hallinnolliset suhteet toisiinsa. Jäsenvaltio, joka käyttää tätä mahdollisuutta, voi artiklan 2 kohdan mukaan toteuttaa kaikki tarpeelliset toimenpiteet estääkseen sen, että veropetoksia voidaan tehdä tai veroa kiertää tätä säännöstä soveltamalla.

Suomessa verovelvollisuusryhmän perustamismahdollisuus on rajattu rahoitus- ja vakuutus-alalle. Säännökset lisättiin arvonlisäverolain 13 a §:ään arvonlisäverolain muuttamisesta annetulla lailla (377/1994). Lain esitöiden (hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta, HE 76/1994 vp) mukaan aikaisempien rahoitus- ja vakuutuspalveluja koskevien erityissäännösten päätarkoituksena on, että pankit ja vakuutusyhtiöt eivät arvonlisäverotuksen vuoksi joutuisi järjestämään toimintojaan uudelleen. Itse tuotettujen ja ostettujen palvelujen epäneutraalin verokohtelun on arvonlisäverolakia säädettäessä oletettu eräissä tapauksissa johtavan toimintojen epätarkoituksenmukaiseen uudelleenorganisointiin. Tavoitellut tehokkuushyödyt jäisivät toteutumatta, jos pankkien ja vakuutuslaitosten jo toteuttamat tukipalvelujen yhtiöittämis- ja muut yhteistyömallit purettaisiin ja toiminnot siirrettäisiin kunkin pankin ja vakuutuslaitoksen sisäiseksi toiminnaksi. Lisäksi epäneutraalisuus vaikuttaisi kielteisesti eri pankkiryhmien sekä eri vakuutusmuotojen kilpailutilanteeseen, koska kaikilla alan yrityksillä ei ole mahdollisuutta siirtää toimintoja yhden yrityksen sisällä tapahtuviksi. Esityksen perustelujen mukaan myös mahdollisen EU-jäsenyyden toteutuessa on tärkeää, että arvonlisäveron rahoitus- ja vakuutusalan toimintamuotoja vääristävät vaikutukset minimoidaan ja että alan sisäinen kilpailuneutraalisuus varmistetaan mahdollisimman laajasti. Ryhmärekisteröinnin avulla pankki- tai vakuutusryhmään kuuluvien yritysten ryhmälle tuottamat tukipalvelut voitaisiin vapauttaa verosta myös mahdollisen EU-jäsenyyden toteutuessa. Ryhmässä tuotettujen palvelujen verotomuus voitaisiin perustelujen mukaan toteuttaa myös varsin kattavasti ja eri pankkiryhmien kannalta tasapuolisesti. Esitöiden mukaan ryhmärekisteröinti koskisi vain verotonta rahoitus- ja vakuutustoimintaa harjoittavia yrityksiä sekä niiden määräysvaltaan kuuluvia yrityksiä. Esitöiden mukaan verollisilla toimialoilla, joilla panoshankinnat ovat vähennyskelpoisia, ryhmärekisteröinnin käyttöönottoon ei ole vastaavia perusteita.

Arvonlisäverolain 13 a §:n 2 momentissa säädetään elinkeinonharjoittajista, jotka voivat kuulua verovelvollisuusryhmään. Tällaisia ovat momentin 1 kohdan mukaan pääasiassa arvonlisäverolain 41 §:ssä tarkoitettuja rahoituspalveluja tai 44 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakuutuspalveluja myyvä elinkeinonharjoittaja sekä momentin 2 kohdan mukaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014), jäljempänä *luottolaitoslaki*, 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettu omistusyhteisö tai kirjanpitoasetuksen 3 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu vakuutus konsernin emoyhteisö. Lisäksi ryhmään voi kuulua momentin 3 kohdan mukaan elinkeinonharjoittaja, jossa 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla elinkeinonharjoittajalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta, sekä momentin 4 kohdan mukaan elinkeinonharjoittaja, jossa 1–3 kohdassa tarkoitettujen elinkeinonharjoittajat voivat yhdessä käyttää kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräysvaltaa vastaavaa valtaa, ja sen määräysvallassa 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla oleva elinkeinonharjoittaja.

2.1.2 Kirjanpitoasetuksessa tarkoitettu vakuutus konsernin emoyhteisö

Viittaus kirjanpitoasetuksessa määriteltyyn vakuutus konsernin emoyhteisöön lisättiin arvonlisäverolain 13 a §:n 2 momentin 2 kohtaan arvonlisäverolain muuttamisesta annetulla lailla (1265/1997). Lain esitöiden (hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta, HE 111/1997 vp) mukaan, kun ryhmäkisteröintiä koskevat säännökset lisättiin arvonlisäverolakiin, Suomessa ei ollut vakuutusyhtiöiden omistusyhteisöjä. Esitöissä todetaan, että asiallisia perusteita vakuutusyhtiöiden omistusyhteisön poissulkemiseksi ryhmäkisteröintiin piiristä ei ole, ja lisäksi vakuutusyhtiöiden omistusyhteisön puuttuminen ryhmäkisteröintiin oikeutettujen vakuutuslaitosten määritelmästä voi vaikeuttaa vakuutus konsernien rakenteiden uudelleenjärjestelyjä.

Kirjanpitoasetuksen vakuutus konsernin emoyhteisöä koskeva säännös, johon arvonlisäverolain 13 a §:n 2 momentin 2 kohdassa viitataan, on kumottu valtioneuvoston asetuksella kirjanpitoasetuksen muuttamisesta (1752/2015). Kumotun säännöksen mukaan konsernitilinpäätös on laadittava sosiaali- ja terveysministeriön päättämien kaavojen mukaisesti, jos konsernin emoyrityksenä on yhteisö, jonka pääasiallisena tarkoituksena on omistaa muiden yhteisöjen osakkeita ja osuuksia sekä konsernin tytäryrityksinä on yksinomaan tai osaksi vakuutusyhtiöitä siten, että konserni harjoittaa pääosin vakuutustoimintaa.

Kirjanpitolainsäädännössä ei ole nykyisin vakuutus konsernin emoyhteisön määritelmää.

2.1.3 Luottolaitoslaissa tarkoitettu omistusyhteisö

Yleistä

Alun perin otettaessa verovelvollisuusryhmiä koskevat säännökset arvonlisäverolain 13 a §:än 2 momentin 2 kohtaan säädettiin, että verovelvollisuusryhmään voi kuulua luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 4 §:ssä tarkoitettu omistusyhteisö. Mainitussa lainkohdassa tarkoitettu omistusyhteisö oli rahoituslaitos, jonka tytäryritykset olivat pääasiassa luotto- tai rahoituslaitoksia ja jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on luottolaitos. Rahoituslaitoksella tarkoitettiin tuolloin luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 3 §:n mukaan yhteisöä, joka ei ole luottolaitos, mutta joka pääasiallisena liiketoimintanaan tarjoaa tiettyjä luottolaitosten liiketoiminnan alaan kuuluvia palveluja tai hankkii niistä omistusosuuksia. Luottolaitostoiminnasta annetun lain esitöiden (hallituksen esitys Eduskunnalle luotto- ja rahoituslaitoksia ja niiden toimintaa koskeväksi lainsäädännöksi, HE 295/1992 vp) mukaan määritelmä vastasi Euroopan yhteisöjen toisessa pankkidirektiivissä ollutta määritelmää. Nykyään arvonlisäverolain 13 a §:n 2 momentin 2 kohdassa viitataan luottolaitoslain 1 luvun 15 §:ään. Kyseisen pykälän mukaan luottolaitoslaissa omistusyhteisöillä tarkoitetaan luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013, jäljempänä *EU:n vakavaraisuusasetus*, 4 artiklan 1 kohdan 20 alakohdassa tarkoitettuja rahoitusalan holdingyhtiöitä ja 21 alakohdassa tarkoitettuja rahoitusalan sekaholdingyhtiöitä. Finanssivalvonta pitää luetteloa omistusyhteisöistä, jotka ovat sellaisen konsolidointiryhmän emoyrityksiä, jota Finanssivalvonta luottolaitoslain mukaan valvoo.

Rahoitusalan holdingyhtiö

Luottolaitoslain 1 luvun 15 §:ssä viitatulla rahoitusalan holdingyhtiöllä tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 20 alakohdan mukaan rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat yksinomaan tai pääasiallisesti laitoksia tai rahoituslaitoksia ja joka ei ole rahoitus-

alan sekaholdingyhtiö; rahoituslaitoksen tytäryritykset ovat pääasiallisesti laitoksia tai rahoituslaitoksia, joista vähintään yksi on laitos ja joissa yli 50 prosenttia rahoituslaitoksen pääomasta, konsolidoidusta taseesta, tuloista, henkilöstöstä tai muusta toimivaltaisen viranomaisen merkityksellisenä pitämästä indikaattorista liittyy tytäryrityksiin, jotka ovat laitoksia tai rahoituslaitoksia.

Rahoituslaitoksella tarkoitetaan vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdan mukaan yritystä, joka ei ole luottolaitos eikä pelkkä teollinen holdingyhtiö ja jonka pääasiallisena toimintana on hankkia omistussuosuuksia tai harjoittaa yhtä tai useampaa oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU, jäljempänä *luottolaitosdirektiivi*, liitteessä I olevissa 2–12 ja 15 kohdassa lueteltua toimintaa, mukaan luettuina sijoituspalveluyritykset, rahoitusalan holdingyhtiöt, rahoitusalan sekaholdingyhtiöt, sijoitusalan holdingyhtiöt, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2015/2366 tarkoitettua maksulaitokset sekä omaisuudenhoito-yhtiöt mutta pois lukien vakuutuslaitokset ja vakuutus- ja jälleenvakuutus-toiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY 212 artiklan 1 kohdan f ja g alakohdassa määritellyt sekavakuutuslaitokset.

Laitoksella tarkoitetaan 3 alakohdan mukaan luottolaitosdirektiivin 8 artiklan nojalla toimiluvan saanutta luottolaitosta tai kyseisen direktiivin 8 a artiklan 3 kohdassa tarkoitettua yritystä. Edellä mainitun 8 a artiklan 3 kohdan mukaan poiketen siitä, mitä artiklan 1 kohdassa säädetään, EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua yritystä, jotka 24 päivänä joulukuuta 2019 harjoittavat toimintaa rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU, jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi*, nojalla toimiluvan saaneina sijoituspalveluyrityksinä, on haettava toimilupaa luottolaitosdirektiivin 8 artiklan mukaisesti viimeistään 27 päivänä joulukuuta 2020.

EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa tarkoitetuilla yrityksillä tarkoitetaan yritystä, joka liiketoimintanaan harjoittaa jotakin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevan A osan 3 ja 6 kohdassa tarkoitettua toimintaa, jos jompi-kumpi seuraavista edellytyksistä täyttyy, mutta yritys ei ole hyödykemarkkinoilla eikä päästö-oikeusmarkkinoilla toimiva välittäjä, yhteistä sijoitustoimintaa harjoittava yritys tai vakuutus-yritys: i) yrityksen konsolidoitujen varojen kokonaisarvo on 30 miljardia euroa tai enemmän; ii) yrityksen varojen kokonaisarvo on alle 30 miljardia euroa ja yritys kuuluu ryhmään, jonka kaikkien sellaisten yritysten konsolidoitujen varojen kokonaisarvo on 30 miljardia euroa tai enemmän, jotka harjoittavat jotakin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevan A osan 3 ja 6 kohdassa tarkoitettua toimintaa ja joiden kokonaisvarat ovat alle 30 miljardia euroa, tai iii) yrityksen varojen kokonaisarvo on alle 30 miljardia euroa ja yritys kuuluu ryhmään, jonka kaikkien sellaisten yritysten konsolidoitujen varojen kokonaisarvo on yli 30 miljardia euroa, jotka harjoittavat jotakin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevan A osan 3 ja 6 kohdassa tarkoitettua toimintaa ja joiden kokonaisvarat ovat 30 miljardia euroa tai enemmän, kun konsolidointiryhmän valvoja valvontakollegiota kuultuaan tekee vastaavan päätöksen puuttuakseen mahdollisiin kiertämisriskeihin ja unionin rahoitusvakautteen mahdollisesti kohdistuviin riskeihin. Sovellettaessa b alakohdan ii ja iii alakohtaa yritykseen, joka kuuluu kolmannen maan ryhmään, kolmannen maan ryhmään kuuluvan kunkin sellaisen sivuliikkeen kokonaisvarat, jolle on myönnetty toimilupa unionissa, on sisällytettävä kaikkien ryhmään kuuluvien yritysten varojen yhteenlaskettuun kokonaisarvoon.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevan A osan 3 ja 6 kohdassa tarkoitettua toimintaa ovat kaupankäynti omaan lukuun sekä rahoitusvälineiden merkinnän ja/tai rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun järjestäminen merkintätakauksen perusteella.

Laitoksen määritelmää muutettiin sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/2033, jäljempänä *EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetus*. Tätä ennen laitoksella tarkoitettiin EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaan luottolaitosta tai sijoituspalveluyritystä. EU:n vakavaraisuusasetuksessa olevassa rahoitusalan holdingyhtiön määritelmässä edellytetään, että vähintään yhden tytäryrityksen on oltava laitos. Koska EU:n vakavaraisuusasetuksessa olevaa laitoksen määritelmää kavennettiin, rahoitusalan holdingyhtiöitä voivat olla nykyään ainoastaan sellaiset omistusyhteisöt, joiden tytäryrityksiin kuuluu ainakin yksi luottolaitos tai sellainen luottolaitos-direktiivin 8 a artiklan 3 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, joka tarvitsee luottolaitoksen toimiluvan.

Aiemmin EU:n vakavaraisuusasetuksessa sijoituspalveluyrityksenä pidettiin 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaan direktiivin 2004/39/EY 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määriteltyä sijoituspalveluyritystä, lukuun ottamatta kuitenkin yrityksiä, joilla ei ole toimilupaa tarjota direktiivin 2004/39/EY liitteessä I olevan B osan 1 alakohdassa tarkoitettua oheispalvelua ja jotka tarjoavat ainoastaan yhtä tai useampaa mainitun direktiivin liitteessä I olevan A osan 1, 2, 4 ja 5 alakohdassa lueteltua sijoituspalvelua tai -toimintaa ja joilla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakkaidensa varoja tai arvopapereita ja joilla ei sen vuoksi voi koskaan olla velkaa kyseisille asiakkailleen. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta on kumottu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä, joka sisältää vastaavanlaiset säännökset. EU:n vakavaraisuusasetusta ei siten aiemmin sovellettu sellaisiin sijoituspalveluyrityksiin, jotka tarjosivat ainoastaan rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista asiakkaan lukuun, salkunhoitoa tai sijoitusneuvontaa ja jotka eivät tarjonneet rahoitusvälineen säilyttämistä tai hoitoa asiakkaan lukuun ja joilla ei ollut lupaa pitää hallussaan asiakkaidensa varoja tai arvopapereita.

Rahoitusalan sekaholdingyhtiö

Luottolaitoslain 1 luvun 15 §:ssä viitattulla rahoitusalan sekaholdingyhtiöllä tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 21 alakohdan mukaan finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/87/EY, jäljempänä *finanssiryhmittymään kuuluvien yritysten lisävalvonnasta annettu direktiivi*, 2 artiklan 15 kohdassa määriteltyä rahoitusalan sekaholdingyhtiötä.

Finanssiryhmittymään kuuluvien yritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 2 artiklan 15 kohdan mukaan rahoitusalan sekaholdingyhtiöllä tarkoitetaan emoyritystä, joka on muu kuin säännelty yritys ja joka yhdessä tytäryritystensä, joista vähintään yksi on sellainen säännelty yritys, jonka sääntömääräinen kotipaikka on unionissa, ja muiden yritysten kanssa muodostaa finanssiryhmittymän.

Säännellyllä yrityksellä tarkoitetaan 4 kohdan mukaan luottolaitosta, vakuutusyritystä, jälleenvakuutusyritystä, sijoituspalveluyritystä, omaisuudenhoitoyhtiötä tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajaa.

Finanssiryhmittymällä tarkoitetaan 14 kohdan mukaan ryhmää tai alaryhmää, jota johtaa säännelty yritys, tai ryhmää tai alaryhmää, jonka tytäryrityksistä vähintään yksi on säännelty yritys, ja joka täyttää seuraavat ehdot: a) jos ryhmän tai alaryhmän johdossa on säännelty yritys i) se on rahoitusalan toimivan yrityksen emoyritys, yritys, jolla on omistusyhteys rahoitusalan yritykseen, tai yritys, jota sitoo direktiivin 83/349/ETY 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu suhde rahoitusalan yritykseen; ii) vähintään yksi ryhmän tai alaryhmän yrityksistä toimii vakuutusalan ja vähintään yksi pankki- tai sijoituspalvelujen alalla, ja iii) ryhmän tai alaryhmän yritysten konsolidoitu tai yhteenlaskettu toiminta vakuutusalan ja yritysten konsolidoitu tai yhteenlaskettu toiminta pankki- ja sijoituspalvelujen alalla on merkittävää finanssiryhmittymään kuuluvien yritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 3 artiklan 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla; tai b) jos ryhmän tai alaryhmän johdossa ei ole säänneltyä yritystä i) ryhmä tai alaryhmä toimii pääasiassa rahoitusalan finanssiryhmittymään kuuluvien yritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla; ii) vähintään yksi ryhmän tai alaryhmän yrityksistä toimii vakuutusalan ja vähintään yksi pankki- tai sijoituspalvelujen alalla, ja iii) ryhmän tai alaryhmän yritysten konsolidoitu tai yhteenlaskettu toiminta vakuutusalan ja yritysten konsolidoitu tai yhteenlaskettu toiminta pankki- ja sijoituspalvelujen alalla on merkittävää finanssiryhmittymään kuuluvien yritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 3 artiklan 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

2.1.4 Sijoituspalvelulaissa tarkoitettu omistusyhteisö

Sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 20 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelulaissa omistusyhteisöllä tarkoitetaan EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 23 alakohdassa tarkoitettua sijoitusalan holdingyhtiötä ja EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 21 alakohdassa tarkoitettua rahoitusalan sekaholdingyhtiötä, jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluyritys.

EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 23 alakohdan mukaan sijoitusalan holdingyhtiöllä tarkoitetaan rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat yksinomaan tai pääasiallisesti sijoituspalveluyrityksiä tai rahoituslaitoksia, jolloin vähintään yhden tällaisista tytäryrityksistä on oltava sijoituspalveluyritys, ja joka ei ole EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 20 alakohdassa määritelty rahoitusalan holdingyhtiö.

Sijoituspalvelulain omistusyhteisön määritelmä sai edellä selostetun sisällön sijoituspalvelulain muuttamisesta annetulla lailla (523/2021). Ennen muutosta omistusyhteisöllä tarkoitettiin sijoituspalvelulaissa EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 20 ja 21 alakohdassa tarkoitettuja yhteisöjä, joiden tytäryritykset ovat pääasiassa sijoituspalveluyrityksiä tai muita rahoituslaitoksia ja jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluyritys. Omistusyhteisön määritelmässä viitattiin siis samoihin EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettuihin rahoitusalan holdingyhtiöihin ja rahoitusalan sekaholdingyhtiöihin kuin luottolaitoslain omistusyhteisön määritelmässä.

2.2 Arvonlisäveron erityisjärjestelmien veroilmoituksen korjaaminen

Arvonlisäveron tavaroiden ja palvelujen etämyyntiä koskevien yhden yhteispisteen rekisteröinti-, ilmoitus- ja maksuerityisjärjestelmien veroilmoitusten korjaamismenettely perustuu arvonlisäverodirektiivin 365 artiklan toiseen alakohtaan, 369 g artiklan kohtaan 4 ja 369 t artiklan kohtaan 2.

Yhteisöön sijoittautumattomien verovelvollisten suorittamia palveluja koskevaan erityisjärjestelmää koskevan arvonlisäverodirektiivin 365 artiklan toisen alakohdan mukaan, kun arvonlisäveroilmoitukseen on tehtävä muutoksia sen antamisen jälkeen, tällaiset muutokset on tehtävä johonkin seuraavaan ilmoitukseen kolmen vuoden kuluessa päivästä, jona alkuperäinen ilmoitus oli annettava 364 artiklan nojalla. Tällaisessa myöhemmin tehtävässä arvonlisäveroilmoituksessa on mainittava asianomainen kulutusjäsenvaltio, verokausi ja arvonlisäveron määrä, jonka osalta muutosta vaaditaan. Vain viittauksiltaan eroava, vastaavan sisältöinen säännös, sisältyy Yhteisön sisäistä tavaroiden etämyyntiä, sähköisten rajapintojen mahdollistamia jäsenvaltion sisäisiä tavaroiden luovutuksia ja muualle Yhteisöön kuin kulutusjäsenvaltioon sijoittautuneiden verovelvollisten suorittamia palveluja koskevaa erityisjärjestelmää koskien arvonlisäverodirektiivin 369 g artiklan kohtaan 4 ja kolmansilta alueilta tai kolmansista maista tuotujen tavaroiden etämyyntiä koskevaa erityisjärjestelmää koskien arvonlisäverodirektiivin 369 t artiklan kohtaan 2.

EU:ssa sovelletaan laajasti tulkintaa, jonka mukaan veroilmoituksessa oleva virhe voidaan korjata myös myöhässä annettavassa aiemman verokauden veroilmoituksessa.

Arvonlisäverolain 134 q §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on korjattava erityisjärjestelmässä 133 h, 133 o ja 133 w §:n mukaan annettavassa veroilmoituksessa oleva virhe seuraavilta verokausilta annettavassa veroilmoituksessa. Säännös ei ole mahdollistanut virheen korjaamista aiemman verokauden myöhässä annetussa ilmoituksessa.

2.3 Laskujen säilytyspaikka ja esittämisvelvollisuus

2.3.1 Laskujen säilytyspaikka

Arvonlisäverodirektiivi

Arvonlisäverodirektiivin 245 artiklan 1 kohdan mukaan verovelvollinen voi direktiiviä sovellettaessa määrätä kaikkien laskujen tallennuspaikan, jos verovelvollinen asettaa 244 artiklan mukaisesti tallennetut laskut tai tiedot viipymättä toimivaltaisten viranomaisten saataville näiden sitä vaatiessa. Jäsenvaltiot voivat artiklan 2 kohdan mukaan vaatia alueelleen sijoittautuneita verovelvollisia ilmoittamaan niille tietojen tallennuspaikan, jos tämä sijaitsee niiden alueen ulkopuolella. Jäsenvaltiot voivat lisäksi vaatia alueelleen sijoittautuneita verovelvollisia tallentamaan sinne verovelvollisen itse toimittamat laskut taikka hankkijan tai kolmannen tahon verovelvollisen nimissä ja puolesta toimittamat laskut sekä kaikki verovelvollisen vastaanottamat laskut, jos sähköistä tallennusta ei ole suoritettu siten, että se takaa täydellisen online-yhteyden kyseisiin tietoihin. Arvonlisäverodirektiivin 247 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltio voi vahvistaa erityisvaatimuksia laskujen tallettamisen kieltämisestä tai rajoittamisesta sellaisessa maassa, jonka kanssa ei ole sopimusta, joka koskee keskinäistä avunantoa ja jonka soveltamisala vastaa direktiivissä 2010/24/EU ja asetuksessa (EY) N:o 1798/2003 säädettyä soveltamisalaa tai johon liittyy 249 artiklassa tarkoitettu, sähköisessä muodossa oleviin laskuihin tutustumista, niiden kopiointia ja käyttöä koskeva oikeus.

Komissio antoi helmikuussa 2020 kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle arvonlisäverodirektiivin laskutussäännösten arvioinnista (KOM (2020) 47) arvonlisäverodirektiivin 237 artiklan perusteella. Arvioinnin tukena oli Economist Associati -konsulttiryhmän johtama riippumaton selvitys, jonka tuloksena helmikuussa 2019 julkaistiin loppuraportti ”Report on the evaluation of Invoicing Rules of Directive 2006/112/EC”.

Raportin mukaan kaikki EU:n jäsenvaltiot sallivat mahdollisuuden säilyttää laskut ulkomailla sähköisessä muodossa ja 16 jäsenvaltiota sallii ulkomailla säilyttämisen myös paperilaskujen osalta. Raportin mukaan muutamissa jäsenvaltioissa sovelletaan tältä osin kuitenkin rajoituksia. Esimerkiksi Tanska sallii paperilaskujen säilyttämisen ulkomailla, mutta ainoastaan Pohjoismaissa tai maissa, joissa toimintaa harjoitetaan ja vain väliaikaisesti. Raportissa todetaan, että Ruotsi ja Suomi sallivat laskujen säilyttämisen ulkomailla kirjanpidollisia tarpeita varten, mutta vain väliaikaisesti.

Raportin mukaan 26 jäsenvaltiota edellyttää, että ulkomailla säilytettäviin sähköisiin laskuihin on oltava täydellinen online-yhteys, ja näistä jäsenvaltioista 7 edellyttää, että tällainen online-yhteys on myönnettävä pyynnöstä. Puolet jäsenvaltioista vaatii ilmoituksen laskujen säilyttämisestä ulkomailla, tosin osa näistä jäsenvaltioista vaatii ilmoituksen vain tietyissä tapauksissa. Yhteensä 10 jäsenvaltiota kieltää nimenomaisesti laskujen säilytyksen maissa, joita kahdenvälinen verotusta koskeva avunantosopimus ei sido.

Arvonlisäverolaki

Arvonlisäverolain 209 o §:ssä säädetään arvonlisäverotusta varten säilytettäväksi edellytettävien laskujen säilytyspaikasta. Lain 209 p §:n johdosta pykälää sovelletaan myös muihin tositteisiin, joihin suoritettavan ja vähennettävän veron määrään vaikuttavien liiketapahtumien kirjaukset perustuvat, tositteisiin ja tietoihin, joiden avulla elinkeinonharjoittaja täyttää lain 209 g §:n 1 momentissa säädetyn laskun alkuperän aitouden ja sisällön muuttumattomuuden varmistamista koskevan velvollisuutensa, sekä sellaisen verovelvollisen, joka ei ole kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollinen, muuhun muistiinpanoaineistoon.

Pääsääntö on 209 o §:n 1 momentin mukaan se, että arvonlisäverolain 209 n §:ssä tarkoitetut laskut on säilytettävä Suomessa. Laskut voidaan kuitenkin pykälän 2 momentin mukaan säilyttää toisessa jäsenvaltiossa, jos tallennus on suoritettu sähköisesti siten, että se takaa täydellisen tosiaikaisen tietokoneyhteyden näihin tietoihin, tai jos elinkeinonharjoittaja on ulkomaalainen, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa. Pykälän 3 momentin mukaan laskut voidaan kuitenkin kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyillä edellytyksillä säilyttää muualla kuin mitä arvonlisäverolain 209 o §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Tätä sovelletaan 3 momentin mukaan myös muihin kuin kirjanpitolaissa tarkoitettuihin kirjanpitovelvollisiin.

Arvonlisäverodirektiivin 245 artikla on pantu täytäntöön arvonlisäverolain muuttamisesta annetulla lailla (325/2003) ja kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n muuttamisesta annetulla lailla (326/2003). Lakien esitöissä (hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain ja kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n muuttamisesta, HE 266/2002 vp) todettiin, että kirjanpitolainsäädännössä edellytetään kirjanpitoaineiston säilyttämistä pääsääntöisesti Suomessa ja, että tositteiden pysyvä säilyttäminen ulkomailla voisi aiheuttaa jossain määrin käytännön hankaluuksia verovalvonnalle. Esityksen perustelujen mukaan näiden syiden vuoksi arvonlisäverolakiin otettavissa säännöksissä käytettäisiin hyväksi mahdollisuutta edellyttää laskujen säilyttämistä pääsääntöisesti Suomessa.

Arvonlisäverolain 209 o §:n 3 momentin viittaus kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momenttiin on vanhentunut. Kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n 1 momentti on muutettu ja 2 ja 3 momentti on kumottu kirjanpitolain muuttamisesta annetulla lailla (1620/2015).

Aiemmin voimassa olleen kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n 1 momentin sisältämän pääsäännön mukaan kirjanpitoaineisto saadaan kirjanpidon hoitamiseksi tai tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimiseksi säilyttää tilapäisesti muualla kuin Suomessa. Momentti sisälsi myös

kauppa- ja teollisuusministeriölle annetun valtuutuksen säätää tarkemmin asetuksella ulkomailla säilyttämisen edellytyksistä. Kirjanpitoaineiston tilapäisestä säilyttämisestä ulkomailla annetussa kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (49/1998) säilyttäminen oli rajattu tietyn edellytyksin ETA- ja OECD-valtioihin ja vain kirjapitolautakunnan luvalla muihin valtioihin. Voimassa olleen 2 momentin mukaan kirjanpitovelvollisen Suomessa laadittu tositemateriaali voidaan viedä Suomesta, jos se on edellytyksenä ulkomaisen viranomaisen toimintaan perustuvan edun saamiselle. Momentin mukaan kirjanpitovelvollisen on laadittava tositemateriaalista oikeaksi todistettu jäljennös ennen tositemateriaalin viemistä Suomesta ja jäljennöksessä tai sen liitteessä on esitettävä tieto siitä, milloin, minne ja mitä tarkoitusta varten tositemateriaali on viety. Lisäksi momentin mukaan jäljennös ja sen liite tulee sisällyttää Suomessa säilytettävään kirjanpitoaineistoon, ja niihin sovelletaan, mitä tositemateriaalista säädetään. Voimassa olleen 3 momentin mukaan tilikauden tositemateriaalit ja muu kirjanpitoaineisto voidaan 1 momentin estämättä säilyttää pysyvästi toisessa Euroopan yhteisön jäsenvaltiossa sähköisenä tallenteena edellyttäen, että niihin voidaan taata tosiaikainen tietokoneysteys ja että tiedot on saatavissa selväkieliseen kirjalliseen muotoon.

Voimassa olevan kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n mukaan tilinpäätös, kirjanpidot, tositemateriaalit ja muu kirjanpitoaineisto on säilytettävä huolellisesti kirjanpitolain 7 §:n vaatimukset täyttävällä tavalla siten, että niiden tarkastelu Suomesta käsin on mahdollista viranomaiselle ja tilintarkastajalle ilman aiheutonta viivettä.

Kirjanpitolain muutosta koskeissa esitöissä (hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirjanpitolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta sekä puunkorjuuta aarniometsissä harjoitettavien yritysten viranomaisille suorittamien maksujen julkistamista koskevaksi laiksi, HE 89/2015 vp) todetaan, että kirjanpitolain säännökset muun muassa kirjapidon säilytyksestä ovat pysyneet pääosin muuttumattomina kirjanpitolain voimaantulosta vuonna 1997 ja, että tietotekniikka on tänä aikana kehittynyt niin paljon, että säästöjen muutostarve on ilmeinen. Esitöissä todetaan, että on selvä tarve päivittää kirjanpitolakia siten, että se yhtäältä sallii nykyaikaisen tietotekniikan täysimittaisen hyödyntämisen ja kirjapidon automatisoinnin sekä sähköisen tiedonsiirron kirjanpitovelvollisten ja viranomaisten välillä ja toisaalta varmistaa aineistojen tarkastettavuuden ja tarkasteltavuuden kaikissa olosuhteissa siten, että tilintarkastuksen tehokkaan toteutuksen ja harmaan talouden torjunnan edellytykset tehostuvat. Perustelujen mukaan ministeriönpäätöksessä 49/1998 tehty tilapäisen säilyttämisen osittainen raja OECD-jäsenvaltioihin ei enää pilvipalveluiden ja muun tietoteknisen kehityksen myötä ole käytännöllinen. Momentissa korostetaan sen sijaan kirjanpitovelvollisen velvollisuutta huolehtia aineistojen huolellisesta säilyttämisestä, mutta siinä ei aseteta maantieteellisiä rajoitteita.

Perustelujen mukaan vaatimus siitä, että kirjanpitoaineiston asianmukaisen tarkastelun on oltava mahdollista ilman aiheutonta viivettä, koskee sekä kauden aikana että sen jälkeen käsiteltäviä ja säilytettäviä aineistoja. Viiveen arviointi on perustelujen mukaan tapauskohtaista. Meillä olevan tilikauden aineistoihin on usein tosiaikainen tai lähes tosiaikainen pääsy, kun taas pääsy pitkäksi ajaksi paperimuotoisina asiakirjoina arkistoituihin aineistoihin saattaa viedä joitakin päiviä. Jollei tarkastelu ole tosiaikaisesti mahdollista, kirjanpitovelvollisen tulee esittää viranomaiselle tai tilintarkastajalle perusteltu selvitys siitä, mistä viive aiheutuu, samoin kuin tieto ajankohdasta, jolloin aineisto saadaan nähtäville.

Arvonlisäverolain 209 o §:n 3 momenttia tulisi muuttaa sen sisältämän vanhentuneen viittauksen takia, ja samalla arvonlisäverolain laskujen säilyttämistä koskevaa sääntelyä tulisi päivittää.

2.3.2 Kirjanpidon ja muun aineiston esittämisvelvollisuus

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 24 §:n 1 momentin mukaan verovelvollisen on Verohallinnon kehotuksesta esitettävä Suomessa tarkastettavaksi kirjanpitonsa, muistiinpanonsa sekä kaikki se toimintaan liittyvä ja muu aineisto ja omaisuus, joka saattaa olla tarpeen hänen verotuksessaan tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä. Pykälän 2 momentin mukaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, arvonlisäverolain 209 n–209 q §:n mukaisesti ulkomailla sähköisesti säilytettävien arvonlisäveroa koskevien tositteiden ja muun aineiston osalta riittää, että tietoihin saadaan täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys ja että tiedot ovat saatettavissa selväkieliseen kirjalliseen muotoon. Viranomaisen kehotuksesta teknisestä tallenteesta on lisäksi valmistettava jäljennös tarkastusta suorittavan henkilön käyttöön, jos se on tarkastuksen suorittamista varten tarpeen.

Laskujen esittämistä koskevia velvoitteita koskevan sääntelyn johdonmukaisuuden varmistamiseksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 24 §:n 2 momenttia tulisi päivittää yhtäaikaaisesti arvonlisäverolain 209 o §:n kanssa.

2.4 Laiminlyöntimaksut

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:n 1 momentin mukaan Verohallinto määrää verovelvolliselle tai, jos on kyse 7 tai 8 kohdassa tarkoitettusta tilanteesta, tiedonanto- tai ilmoittamisvelvolliselle enintään 5 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää Verohallinnon kehotuksesta huolimatta täyttämättä:

- 1) arvonlisäverolain 130 §:n 4 momentissa tai 130 a §:n 5 momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden;
- 2) arvonlisäverolain 133 f, 133 m tai 134 a §:ssä tai 161 §:n 1 tai 2 momentissa, ennakkoperintälain 31 §:ssä tai valmisteverotuslain 31 §:ssä säädetyn rekisteröintiä koskevan ilmoittamisvelvollisuuden;
- 3) arvonlisäverolain 209 b §:ssä tai ennakkoperintälain 35 §:ssä säädetyn velvollisuuden antaa tosite;
- 4) arvonlisäverolain 134 e §:ssä tai tämän lain 26 §:ssä säädetyn verotusta koskevan kirjanpitovelvollisuuden taikka 27 §:ssä säädetyn verotusta koskevan muistiinpanovelvollisuuden;
- 5) arvonlisäverolain 209 e tai 209 f §:ssä tai valmisteverotuslain 20 a §:ssä säädetyn laskumerkintöjen tekemistä koskevan velvollisuuden;
- 6) valmisteverotuslain 22 tai 27 §:ssä säädetyn valmisteverolupaan liittyvän velvollisuuden tai 27 §:ssä tarkoitetun lupapäätöksessä vahvistetun lupaehdon;
- 7) valmisteverotuslain 98 §:ssä säädetyn muonitusta ja näytteitä koskevan tiedonantovelvollisuuden;
- 8) valmisteverotuslain 98 a §:ssä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden, jos on kyse mainitun pykälän 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettusta tuesta;
- 9) sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 26 b §:n 1 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden;

10) jätöverolain 10 §:n 1 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden;

11) tupakkaverosta annetun lain 13 §:n 1 momentissa säädetyn tai mainitun momentin nojalla annetussa määräyksessä tarkoitetun tupakkatuotteiden määriä, hintaluokkaa ja tilastotietoja koskevan tiedonantovelvollisuuden.

Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt informatiivisten viittaussäännösten lisäämistä säännöksiin, joissa sanktioituista velvollisuuksista säädetään (PeVL 21/2020 vp). Valmisteverotusta koskevista säännöksistä, joissa asetettujen velvollisuuksien noudattamatta jättämisestä voidaan määrätä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain mukainen laiminlyöntimaksu, viitataan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ään. Viittaussäännökset tulisi lisätä myös niihin arvonlisäverolain ja ennakoperintälain (1118/1996) säännöksiin, joissa asetettujen velvollisuuksien noudattamatta jättämisestä voidaan määrätä laiminlyöntimaksu.

Perustuslakivaliokunta on myös edellyttänyt sanktioidun käyttäytymisen alan täsmällistä määrittelyä (PeVL 21/2020 vp). Sen vuoksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:n 1 momentin eri kohtia tulisi tarkentaa siltä osin kuin kohdissa viitataan säännöksiin, joissa asetetuista velvollisuuksista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksilla tai Verohallinnon päätöksillä.

3 Tavoitteet

Verovelvollisuusryhmään hyväksyttäviä omistusyhteisöjä koskevan muutosehdotuksen tavoitteena on korvata vanhentunut viittaussäännös kirjanpitoasetukseen viittauksella, joka asiallisesti pitkälti vastaa kumottua kirjanpitoasetuksen vakuutus konsernin emoyhteisön määritelmää. Lisäksi tavoitteena on palauttaa sijoituspalvelulaissa tarkoitetut omistusyhteisöt takaisin verovelvollisuusryhmään hyväksyttävien omistusyhteisöjen piiriin.

Arvonlisäveron erityisjärjestelmien korjausmenettelyä koskevan muutosehdotuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa korjausmenettelyä muissa jäsenvaltioissa sovellettavan menettelyn kanssa.

Laskujen säilytyspaikkaa koskevien muutosehdotusten tavoitteena on, että tietoteknisen kehityksen vuoksi tarpeettomiksi käyneistä säilytyspaikan maantieteellisistä rajoitteista luovutaan ja verovelvollinen saa jatkossa pääsääntöisesti päättää itselleen parhaan laskujen säilytyspaikan. Muutoksella tavoitellaan sääntelyn yhdenmukaistamista kirjanpitolainsäädännön kanssa ja verovelvollisten hallinnollisen taakan keventämistä mahdollistaen kuitenkin tehokas verovalvonta.

Laiminlyöntimaksua koskevilla muutosehdotuksilla pyritään parantamaan sääntelyn täsmällisyyttä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Verovelvollisuusryhmät

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolain verovelvollisuusryhmiä koskevaa pykälää muutettavaksi siten, että viittaus kumotun kirjanpitoasetuksen säännöksen mukaiseen vakuutus konsernin emoyhteisöön korvattaisiin uudella viittauksella. Verovelvollisuusryhmään voisi uuden viittauksen mukaan kuulua vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tai vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987)

tarkoitettu vakuutusomistusyhteisö. Vakuutusyhtiölain ja vakuutusyhdistyslain vakuutusomistusyhteisöjen määritelmät vastaavat yhdessä pitkälti kirjanpitoasetuksen säännöksen mukaista vakuutus konsernin emoyhteisön määritelmää.

Lisäksi verovelvollisuusryhmiä koskevaan pykälään lisättäisiin viittaus sijoituspalvelulaissa tarkoitettuun omistusyhteisöön, jotta säännöksen soveltamisala ei supistuisi nykyisestä. Sääntely kattaisi siis jatkossa kaikki sijoituspalvelulaissa tarkoitettut omistusyhteisöt. Muutoksen tarve johtuu kotimaisessa ja EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuussäätelyssä tapahtuneista muutoksista. Arvonlisäverolain verovelvollisuusryhmiä koskevassa säännöksessä viitataan luottolaitoslain omistusyhtiön määritelmään, jossa puolestaan viitataan EU:n vakavaraisuusasetuksen rahoitusalan holdingyhtiön ja sekaholdingyhtiön määritelmään. Sijoituspalveluyrityksen emoyritys voi kuulua verovelvollisuusryhmään vain, jos sitä pidetään joko EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettuna rahoitusalan holdingyhtiönä, mikä edellyttäisi sitä, että vähintään yhdellä sen tytäryrityksistä on luottolaitoksen toimilupa, tai vaihtoehtoisesti rahoitusalan sekaholdingyhtiönä, mikä edellyttäisi puolestaan sitä, että vähintään yksi ryhmän tai alaryhmän jäsenistä on vakuutusalan yritys. Aiemmin ensin mainittua edellytystä ei ollut, vaan rahoitusalan holdingyhtiöitä saattoivat olla myös sellaiset emoyritykset, joiden tytäryrityksiin kuului esimerkiksi pelkästään sijoituspalveluyrityksiä. Ilman esitettyä muutosta nämä toimijat, joita nykyään pidetään sijoituspalvelulain omistusyhteisöinä ja EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen sijoitusalan holdingyhtiöinä, eivät voisi enää kuulua verovelvollisuusryhmään.

Sijoituspalvelulain omistusyhteisön ja sijoitusalan holdingyhtiön käsite kattaa kylläkin aiempaa laajemmin sijoituspalveluyritysten emoyrityksiä kuin aiempi sijoituspalvelulain omistusyhteisön ja rahoitusalan holdingyhtiön määritelmä. Verovelvollisuusryhmiä koskevan sääntelyn soveltamisala laajenisi kuitenkin lähinnä vain sellaisten sijoituspalveluyritysten emoyritysten osalta, joiden tytäryritykset tarjoavat vain rajattua valikoimaa sijoituspalveluja siten, että ne eivät pidä hallussaan asiakkaan varoja, ja jotka eivät siksi olleet EU:n vakavaraisuusasetuksen soveltamisalan piirissä. Verovelvollisuusryhmiä koskevan sääntelyn soveltamisala laajenisi siis vain rajoitetusti. Muutosta puoltaa myös neutraalisuus, sillä sijoituspalveluyritysten emoyhtiöt voivat ilman puheena olevaa muutostakin kuulua verovelvollisuusryhmään mainituissa tilanteissa, joissa vähintään yhdellä tytäryrityksistä on luottolaitoksen toimilupa tai vähintään yksi ryhmän tai alaryhmän jäsenistä on vakuutusalan yritys, jos muut edellytykset täyttyvät.

4.1.2 Arvonlisäveron erityisjärjestelmien veroilmoituksen korjaaminen

Esityksessä ehdotetaan, että arvonlisäverolain erityisjärjestelmissä annettavien veroilmoitusten korjausmenettelyä muutetaan sallimalla korjaus myöhemmin annettavassa veroilmoituksessa eikä vain seuraavilta verokausilta annettavassa veroilmoituksessa.

4.1.3 Laskujen säilytyspaikka ja kirjanpidon ja muun aineiston esittämisvelvollisuus

Esityksessä ehdotetaan, että arvonlisäverolain laskujen säilytyspaikkaa koskevia säännöksiä muutetaan kirjanpitolain muutosta vastaavasti siten, että elinkeinonharjoittaja voi itse määrätä säilytyspaikan. Laskut olisi säilytettävä huolellisesti siten, että niiden tarkastelu Suomessa on mahdollista veroviranomaiselle ilman aiheetonta viivettä. Ulkomailta sähköisesti säilytettäviin laskuihin olisi lisäksi saatava täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys.

Arvonlisäverodirektiivin 245 artiklan 2 kohta mahdollistaa sen, että jäsenvaltiot voivat vaatia alueelleen sijoittautuneita verovelvollisia ilmoittamaan niille tietojen tallennuspaikan, jos tämä sijaitsee niiden alueen ulkopuolella. Direktiivin 247 artiklan 3 kohta mahdollistaa sen, että jä-

senvaltio voi vahvistaa erityisvaatimuksia laskujen tallettamisen kieltämisestä tai rajoittamisesta sellaisessa maassa, jonka kanssa ei ole sopimusta, joka koskee keskinäistä avunantoa ja jonka soveltamisala vastaa keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetussa neuvoston direktiivissä 2010/24/EU ja hallinnollisesta yhteistyöstä arvonnäisäverotuksen alalla ja asetuksen (ETY) N:o 218/92 kumoamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1798/2003 säädettyä soveltamisalaa tai johon liittyy 249 artiklassa tarkoitettu, sähköisessä muodossa oleviin laskuihin tutustumista, niiden kopiointia ja käyttöä koskeva oikeus.

Ehdotettu laskujen säilytyspaikkaa koskevan sääntelyn keventäminen on linjassa kirjanpitolain säilytyspaikkasäännösten sekä esityksessä tavoiteltavan hallinnollisen menettelyn keventämisen kanssa. Edellä mainituille lisärajoituksille ei katsota olevan tarvetta.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain kirjanpidon ja muun aineiston esittämisvelvollisuutta koskevaa säännös muutettaisiin yhdenmukaiseksi ehdotetun arvonnäisäverolain säilytyspaikkasääntelyn kanssa.

4.1.4 Laiminlyöntimaksut

Laiminlyöntimaksusääntelyä muutettaisiin sääntelyn täsmentämiseksi siten, että niiden arvonnäisäverolain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain ja ennakkoperintälain säännöksissä, joiden noudattamatta jättämisestä voidaan määrätä laiminlyöntimaksu, ilmaistaisiin, että säännöksen noudattamatta jättäminen voi johtaa laiminlyöntimaksun määräämiseen. Siltä osin kuin sanktioidun käyttäytymisen alaa voidaan määritellä tarkemmin säännöksen nojalla annetussa asetuksessa tai päätöksessä, laiminlyöntimaksusäännöksessä oleva viittaus tarkennettaisiin koskemaan myös tällaisessa asetuksessa tai päätöksessä säädetyjä velvoitteita.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Verovelvollisuusryhmiä koskevan muutosehdotuksen vaikutukset kohdistuisivat vakuutusalan ja sijoituspalvelualan yrityksiin. Muutosehdotuksen johdosta verovelvollisuusryhmäsääntely selkeytyisi kyseisten toimialojen toimijoiden osalta.

Muutosehdotuksen tavoitteena on vakuutus konsernien emoyhtiöiden osalta niiden pitäminen verovelvollisuusryhmään hyväksyttävien omistusyhteisöjen piirissä, eli nykyisen asiantilan säilyttäminen. Tämän vuoksi kyseisen toimialan yrityksiin ei arvioida kohdistuvan muutosehdotuksesta johtuen taloudellisia kustannuksia tai säästöjä.

Sijoituspalvelulaisissa tarkoitettujen omistusyhteisöjen osalta tavoitteena on niiden palauttaminen takaisin verovelvollisuusryhmään hyväksyttävien omistusyhteisöjen piiriin. Tietyt sijoituspalveluyritysten emoyhtiöt ovat vakavaraisuussääntelyssä tapahtuneista muutoksista johtuen nykyään EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettuja sijoitusalan holdingyhtiöitä, kun niitä aiemmin pidettiin EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettuina rahoitusalan holdingyhtiöinä. Tältä osin palautettaisiin aiempi asiantila sisällyttämällä sijoitusalan holdingyhtiö verovelvollisuusryhmään hyväksyttäviin omistusyhteisöihin. Sijoitusalan holdingyhtiöitä voivat olla tietyiltä osin myös sellaiset sijoituspalveluyritysten emoyhtiöt, jotka eivät ole aiemmin olleet EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettuja rahoitusalan holdingyhtiöitä, eivätkä siten ole voineet kuulua verovelvollisuusryhmään. Tältä osin verovelvollisuusryhmiä koskevan sääntelyn soveltamisala laajenisi. Sijoitusalan holdingyhtiöitä on tunnistettu olevan

tällä hetkellä 13 kappaletta, joista 4 on sääntelyssä tapahtuneiden muutosten johdosta tunnistetuja uusia sijoituspalvelulain omistusyhteisöjä. Taloudellisia vaikutuksia syntyisi, jos sellaiset toimijat, joilla ei nykyisin ole oikeutta muodostaa verovelvollisuusryhmää, päättävät muodostaa verovelvollisuusryhmän. Verovelvollisuusryhmän muodostaminen voisi tuoda kustannussäästöjä näille sijoituspalvelualan yrityksille siltä osin kuin esimerkiksi samaan konserniin kuuluvilla yhtiöillä on keskenään arvonlisäverollista myyntiä siten, että ostajalla ei ole täyttä vähennysoikeutta. Verovelvollisuusryhmän perustaminen tarkoittaisi, että verovelvollisuusryhmän sisäisiin veloituksiin ei sisältyisi arvonlisäveroa, jolloin näiden toimijoiden verokustannukset alenisivat vastaavasti.

Ehdotettujen muutosten vaikutukset julkiseen talouteen riippuvat siitä, hyödyntävätkö sijoituspalvelualan yritykset mahdollisuutta muodostaa verovelvollisuusryhmä nykyistä laajemmin. Valtion verokertymä alenisi sijoituspalvelualan yrityksille aiheutuvaa kustannussäästöä vastaavan määrän. Ehdotettujen muutosten ei arvioida vähentävän valtion verotuottoa merkittävässä määrin.

Laskujen säilytyspaikkaa koskevien muutosehdotusten vaikutukset kohdistuisivat kaikkiin elinkeinonharjoittajiin, jotka ovat arvonlisäverolain nojalla velvollisia säilyttämään kyseisessä laissa tarkoitetut laskut ja muut tosineaineistot. Muutosehdotuksen ei arvioida aiheuttavan taloudellisia kustannuksia verovelvollisille, koska sääntely ei aseta nykyistä tiukempia velvoitteita laskujen säilyttämiseen. Päinvastoin laskujen säilytyspaikkaa koskevan sääntelyn keventyessä verovelvolliset voisivat jatkossa järjestää säilytyksen itselleen kustannustehokkaimmalla lainsäädännön mahdollistamalla tavalla. Mahdolliset säästövaikutukset eivät todennäköisesti syntyisi heti lain voimaantulon yhteydessä, vaan pidemmän ajan kuluessa, kun verovelvolliset siirtyvät toiminnalleen tarkoituksenmukaisimpiin ratkaisuihin.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Arvonlisäverolain erityisjärjestelmissä annettavien veroilmoitusten korjausmenettelyä koskeva muutos edellyttää Verohallinnolta tietojärjestelmien muutos- ja ylläpitotöitä sekä järjestelmien testaamista. Verohallinto on käynnistänyt projektin useiden arvonlisäverolain erityisjärjestelmiä koskevien muutosten läpiviemiseksi tuotantoon 1.7.2023 mennessä. Tässä esityksessä ehdotettu muutos veroilmoitusten korjausmenettelyyn toteutettaisiin osana tätä projektia. Verohallinto on arvioinut, että kaikkien 1.7.2023 tuotantoon tulevien muutosten läpiviemisen kertaluontoinen henkilöstön resurssitarve on 1 henkilötyövuotta. Tässä esityksessä ehdotetun muutoksen osuutta henkilöstön resurssitarpeesta ei ole arvioitu. Verohallinto on arvioinut tässä esityksessä ehdotetusta muutoksesta aiheutuvien kertaluontoisten tietojärjestelmäkustannusten olevan noin 60 000 euroa. Kustannukset aiheutuvat Gentax- ja OmaVero -järjestelmiin tehtävistä muutoksista. Ehdotettu erityisjärjestelmien korjausmenettelyä koskeva muutos voi myös joissain määrin vähentää Verohallinnon henkilöstö- ja järjestelmäkustannuksia. Useat muut jäsenvaltiot tulkitsevat jo nyt veroilmoitusten korjausmenettelyä tässä esityksessä ehdotetun mukaisesti, ja Verohallintoon on saapunut veroilmoituksia, joissa on ollut korjaustietoja myöhemmälle verokaudelle. Verohallinnon on näissäkin tapauksissa jo nyt varmistettava tietojärjestelmien toimiminen ilmoitusten ja niihin liittyvien maksujen osalta, mikä aiheuttaa kustannuksia. Ehdotetun muutoksen ei arvioida aiheuttavan pysyviä kuluja Verohallinnolle.

Laskujen säilytyspaikkaa ja esittämisvelvollisuutta koskevilla muutoksilla on vaikutuksia viranomaisten mahdollisuuksiin toteuttaa verovalvontaa. Verovelvolliselle asetettava velvoite säilyttää laskut huolellisesti siten, että niiden tarkastelu on mahdollista veroviranomaiselle ilman aiheutonta viivettä ja ulkomailla säilytettävien laskujen osalta asetettu velvoite täydellisestä tosiaikaisesta tietokoneyhteydestä edesauttaisi Verohallinnon verovalvonnan toteuttamista.

Esityksessä ehdotetut muutokset aiheuttaisivat lisäksi Verohallinnolle enintään vähäisiä hallinnollisia kustannuksia, jotka liittyvät lähinnä asiakasohjaukseen ja tiedottamiseen.

Ehdotetut muutokset eivät aiheuta Verohallinnolle lisärahoitustarvetta.

4.2.3 Muut vaikutukset

Laiminlyöntimaksuun liittyvillä ehdotuksilla parannettaisiin sääntelyn täsmällisyyttä ja tarkkuutta ja parannettaisiin siten verovelvollisten oikeusturvaa.

5 Lausuntopalaute

Esitysluonnoksesta antoi lausunnon yhdeksän tahoja. Lausunnon antoivat Ahvenanmaan maakunnan hallitus, sosiaali- ja terveysministeriö, Verohallinto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Finanssiala ry, Kaupan liitto ry, Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät ry ja Veronmaksajain Keskusliitto ry.

Lausunnoissa suhtauduttiin esitykseen myönteisesti, eikä lausunnon antaneilla ollut esityksestä huomautettavaa.

Finanssiala ry, Keskuskauppakamari ja Suomen Yrittäjät ry pitivät arvonlisäverovelvollisuusryhmiä koskevaa muutosehdotusta perusteltuna. Finanssiala ry:n käsityksen mukaan ehdotettu muutos ei käytännössä muuttaisi sääntelyn soveltamisalaa, vaan kyseessä olisi lähinnä vanhentuneen viittaussäännöksen tekninen päivitys.

Kaupan liitto ry ja Suomen Yrittäjät ry katsoivat, että arvonlisäveron erityisjärjestelmien veroilmoituksen korjaamiseen liittyvä muutosehdotus olisi perusteltu, koska se on linjassa EU:ssa laajasti sovelletun tulkinnan kanssa.

Laskujen säilytyspaikkaa ja kirjanpidon ja muun aineiston esittämisvelvollisuutta koskeva muutosehdotus mahdollistaisi Kaupan liitto ry:n mukaan sen, että yritysten olisi nykyistä joustavampaa suunnitella laskujensa säilytystä. Suomen Yrittäjät ry:n mukaan muutosehdotuksen tavoitteet sääntelyn yhdenmukaistamisesta kirjanpitolainsäädännön kanssa ja verovelvollisten hallinnollisen taakan keventämisestä ovat kannatettavia.

Suomen Yrittäjät ry toteaa, että oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:n 1 momentin eri kohtien tarkentaminen siltä osin kuin kohdissa viitataan säännöksiin, joissa asetetuista velvollisuuksista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksilla tai Verohallinnon päätöksillä, on välttämätöntä perustuslakivaliokunnan esittämien huomioiden johdosta.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Arvonlisäverolaki

13 a §. Pykälässä säädetään elinkeinonharjoittajien hakemuksen perusteella yhtenä elinkeinonharjoittajana kohdeltavasta verovelvollisuusryhmästä. Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan verovelvollisuusryhmään voi kuulua luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettu omistusyhteisö tai kirjanpitoasetuksen 3 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu vakuutus konsernin emoyhteisö. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus kumotun kirjan-

pitoasetuksen 3 luvun 1 §:n 2 momentin mukaiseen vakuutus konsernin emoyhteisöön poistetaisiin ja sen sijasta viitattaisiin vakuutusyhtiölain 1 luvun 8 §:ssä ja vakuutusyhdistyslain 1 luvun 6 b §:ssä tarkoitettuun vakuutusomistusyhteisöön.

Vakuutusyhtiölain 1 luvun 8 §:n mukaan vakuutusomistusyhteisöllä tarkoitetaan emoyritystä, jonka pääasiallisena toimintana on hankkia ja omistaa osuuksia tytäryrityksistä, jotka ovat vakuutusyrityksiä tai kolmannen maan vakuutusyrityksiä ja joista vähintään yksi on vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö. Vakuutusomistusyhteisönä ei kuitenkaan pidetä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä. Emoyrityksen, tytäryrityksen, vakuutusyrityksen ja kolmannen maan vakuutusyrityksen käsitteet määritellään vakuutusyhtiölain 26 luvun 1 §:ssä.

Vastaavasti vakuutusyhdistyslain 1 luvun 6 b §:n mukaan vakuutusomistusyhteisöllä tarkoitetaan emoyritystä, jonka pääasiallisena toimintana on hankkia ja omistaa osuuksia tytäryrityksistä, jotka ovat vakuutusyrityksiä tai kolmannen maan vakuutusyrityksiä ja joista vähintään yksi on vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettu vakuutusyhdistys. Vakuutusomistusyhteisönä ei kuitenkaan pidetä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain soveltamisalan piiriin kuuluvaa ryhmittymän omistusyhteisöä. Pykälän mukaan pykälässä mainituilla yrityksillä tarkoitetaan vakuutusyhdistyslain 12 a luvun 1 §:ssä määriteltyä emoyritystä, tytäryritystä, vakuutusyritystä, ulkomaista jälleenvakuutusyritystä ja kolmannen maan vakuutusyritystä. Vakuutusyhdistyslain 12 a luku on kuitenkin kumottu vakuutusyhdistyslain muuttamisesta annetulla lailla 306/2015. Lain esitöiden (hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 344/2014 vp) mukaan luku on ehdotettu kumottavaksi tarpeettomana, koska vakuutusyhtiölain erityisesti 26 luvun ryhmävalvontaa koskevia säännöksiä sovelletaan jatkossa vakuutusyhdistyksiin, jos ne kuuluvat edellä tarkoitettuun ryhmään.

Vakuutusyhtiölain 26 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan emoyrityksellä tarkoitetaan yritystä, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta toisessa yrityksessä sekä yritystä, jolla Finanssivalvonta katsoo olevan tosiasiallinen määräysvalta toisessa yrityksessä. Tytäryrityksellä tarkoitetaan momentin 2 kohdan mukaan yritystä, jossa emoyrityksellä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta ja yritystä, jossa Finanssivalvonta katsoo emoyrityksellä olevan tosiasiallinen määräysvalta. Vakuutusyrityksellä tarkoitetaan momentin 7 kohdan mukaan vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä lukuun ottamatta, sekä vastaavaa ulkomaista vakuutuksenantajaa, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa. Työeläkevakuutusyhtiöillä ei käytännössä ole omistusyhteisöjä, eikä niitä ole säännelty vakuutuslainsäädännössä. Kolmannen maan vakuutusyrityksellä tarkoitetaan momentin 8 kohdan mukaan ulkomaista yritystä, joka harjoittaa ensi- tai jälleenvakuutusta ja jonka kotipaikka ei ole ETA-valtiossa. Lain 1 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröityyn vakuutusosakeyhtiöön ja keskinäiseen vakuutusyhtiöön (vakuutusyhtiö). Vakuutusyhtiö voi 2 momentin mukaan olla yksityinen vakuutusosakeyhtiö tai yksityinen keskinäinen vakuutusyhtiö taikka julkinen vakuutusosakeyhtiö tai julkinen keskinäinen vakuutusyhtiö. Vakuutustoimintaa saa 1 luvun 13 §:n mukaan harjoittaa ainoastaan vakuutusyhtiö, jolla on siihen toimilupa. Toimiluvan saaneet merkitään 2 luvun 9 §:n mukaan toimiluparekisteriin.

Kumotussa kirjanpitoasetuksen säännöksessä vakuutus konsernin emoyhteisöllä tarkoitetaan yhteisöä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on omistaa muiden yhteisöjen osakkeita ja osuuksia sekä jonka konsernin tytäryrityksinä on yksinomaan tai osaksi vakuutusyhtiöitä siten, että konserni harjoittaa pääosin vakuutustoimintaa. Kirjanpitoasetusta (466/1995) koskevassa muistiossa on vakuutustoiminnan harjoittamisesta todettu, että merkitsevänä tekijänä ei pidettäisi pel-

kästään hallintayhteisön omistamien tytäryritysten suhteellista lukumäärää vaan sitä, onko kyseessä tosiasiallisesti vakuutustoimintaa harjoittava konserni. Muistion mukaan arvioinnissa olisi otettava huomioon muun muassa todellisen liiketoiminnan laajuus sekä sen rahoittamiseen vaadittava pääoma.

Vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa ei ole vastaavaa edellytystä, mutta niissä edellytetään, että emoyhteisön pääasiallisena toimintana on hankkia ja omistaa osuuksia tytäryrityksistä, jotka ovat vakuutusalan yrityksiä, eli vakuutusyhtiöitä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä lukuun ottamatta, tai vastaavia ETA-valtion vakuutuksenantajia, taikka kolmannen maan vakuutusyrityksiä, ja joista vähintään yksi on vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö tai vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettu vakuutusyhdistys.

Vakuutusyhtiölakia edeltäneen, kumotun vakuutusyhtiölain (1062/1979) 1 luvun 5 b §, joka sisälsi vakuutusomistusyhteisön määritelmän, vastasi sisällöltään nykyisen vakuutusyhtiölain 1 luvun 8 §:ää lukuun ottamatta erästä nykyisen vakuutusyhtiölain säätämisen yhteydessä tarpeettomaksi todettua, ulkomaisia jälleenvakuutusyrityksiä koskevaa viittaussäännöstä. Kyseistä kumotun lain pykälää koskevissa esitöissä (hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 32/2000 vp) todetaan, että se, milloin emoyrityksen pääasiallisena toimintana on hankkia ja omistaa edellä mainittuja vakuutusyrityksiä, ratkaistaisiin tapauskohtaisesti konsernin toiminnan tosiasiallisen luonteen mukaisesti. Esitöiden mukaan tällöin arvioinnissa kiinnitettäisiin huomiota esimerkiksi siihen, kuinka suuri osa konserniin kuuluvien yritysten kokonaisliikevaihdosta tulee vakuutustoiminnasta, ja emoyritystä olisi pidettävä vakuutusomistusyhteisönä, jos yli puolet konsernin kokonaisliikevaihdosta tulee vakuutustoiminnasta, vaikka enemmistö tytäryrityksistä olisi muita yrityksiä kuin edellä lueteltuja vakuutusyrityksiä.

Kumotun vakuutusyhtiölain vakuutusomistusyhteisön määritelmää muutettiin vakuutusyhtiölain muuttamisesta annetulla lailla (49/2002) siten, että rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain soveltamisalan piiriin kuuluvat ryhmittymän omistusyhteisöt on rajattu määritelmän ulkopuolelle. Lain esitöissä (hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta sekä laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, HE 165/2001 vp) todetaan, että tällaisen ryhmittymän omistusyhteisöjen rajaaminen lain ulkopuolelle supistaisi nykyistä vakuutusomistusyhteisön määritelmää niin, että luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden muodostamissa konserneissa ainoastaan yli 90-prosenttisesti vakuutustoimintaa harjoittavan ryhmittymän emoyritys täyttäisi tämän vakuutusyhtiölain omistusyhteisön edellytykset. Vakuutusyhdistyslain muuttamisesta annetulla lailla (709/2004) vakuutusyhdistyslain vakuutusomistusyhteisön määritelmä muutettiin vastaamaan vakuutusyhtiölain määritelmää.

Kuten edellä todettiin, vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa vakuutusomistusyhteisön käsitteen ulkopuolelle on suljettu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 1 luvun 2 §:n 12 kohdan mukaan ryhmittymän omistusyhteisöllä tarkoitetaan lain 3 §:n 1 momentin mukaisen rahoitus- ja vakuutusryhmittymän muodostavan yritysryhmän emoyritystä, joka ei ole säännelty yritys. Lain esitöiden (hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, HE 69/2004 vp) mukaan ryhmittymän omistusyhteisöllä tarkoitettaisiin esityksessä ehdotetun 3 §:n 1 momentin mukaisen rahoitus- ja vakuutusryhmittymän muodostavan yritysryhmän emoyritystä, joka ei ole säännelty yritys. Perustelujen mukaan määritelmä vastaisi finanssiryhmittymien lisävalvonnasta annetun direktiivin 2 artiklan 15 kohtaa. Ryhmittymän omistus-

yhteisön määritelmä vastaa samaa EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettua rahoitusalan sekaholdingyhtiön määritelmää, johon luottolaitoslain omistusyhteisön määritelmässä viitataan, joten arvonlisäverolain 13 a § sisältää nykyisin myös nämä ryhmittymän omistusyhteisöt.

Pykälän 2 momentin 2 kohtaan lisättäisiin myös viittaus sijoituspalvelulain 1 luvun 20 §:ssä tarkoitettuun omistusyhteisöön. Sijoituspalveluyritykset kuuluivat aiemmin tietyiltä osin EU:n vakavaraisuusasetuksen soveltamisalaan. Sijoituspalveluyritysten vakavaraisuussäätely kuitenkin eriytettiin antamalla EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetus ja muuttamalla samalla EU:n vakavaraisuusasetusta. Sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen johdantokappaleiden mukaan sijoituspalveluyritykset poistettiin pääosin EU:n vakavaraisuusasetuksen soveltamisalasta päällekkäisyyksien välttämiseksi näiden vakavaraisuusjärjestelmien välillä. Sijoituspalveluyrityksiin sovellettava erityinen vakavaraisuusjärjestelmä otettiin johdantokappaleiden mukaan käyttöön, koska useimpien sijoituspalveluyritysten kohtaamat ja aiheuttamat riskit rahoitusjärjestelmälle poikkeavat olennaisesti luottolaitosten kohtaamista ja aiheuttamista riskeistä. EU:n vakavaraisuusasetuksen piiriin kuuluvat enää rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävät sijoituspalveluyritykset. Kuten edellä luvussa 2.1.3 on todettu, EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettuja rahoitusalan holdingyhtiöitä ovat nykyään vain sellaiset rahoituslaitokset, joiden tytäryrityksiin kuuluu vähintään yksi luottolaitoksen toimiluvan saanut yritys. Sijoituspalvelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulon jälkeen sijoituspalvelulain omistusyhteisön määritelmässä ei viitata enää EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettuun rahoitusalan holdingyhtiöön, johon luottolaitoslain omistusyhteisön määritelmässä viitataan. Säätely kattaisi jatkossa kaikki sijoituspalvelulaissa tarkoitetut omistusyhteisöt.

Sijoituspalvelulaissa omistusyhteisöllä tarkoitetaan nykyisin EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 23 alakohdassa tarkoitettua sijoitusalan holdingyhtiötä ja EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 21 alakohdassa tarkoitettua rahoitusalan sekaholdingyhtiötä, jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluyritys. Finanssivalvonnan on saatuaan tiedon siitä, että muusta yrityksestä kuin luottolaitoksesta tai sijoituspalveluyrityksestä on tullut sijoituspalveluyrityksen emoyritys, tehtävä viipymättä päätös siitä, onko yritystä pidettävä 1 momentissa tarkoitettuna omistusyhteisönä.

EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 23 alakohdan mukaan sijoitusalan holdingyhtiöllä tarkoitetaan rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat yksinomaan tai pääasiallisesti sijoituspalveluyrityksiä tai rahoituslaitoksia, jolloin vähintään yhden tällaisista tytäryrityksistä on oltava sijoituspalveluyritys, ja joka ei ole EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 20 alakohdassa määritelty rahoitusalan holdingyhtiö.

Rahoituslaitoksella tarkoitetaan sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan mukaan yritystä, joka ei ole luottolaitos tai sijoituspalveluyritys eikä pelkkä teollinen holdingyhtiö ja jonka pääasiallisena toimintana on hankkia omistussuosuuksia tai harjoittaa yhtä tai useampaa luottolaitosdirektiivin liitteessä I olevissa 2–12 ja 15 kohdassa lueteltua toimintaa, mukaan luettuina rahoitusalan holdingyhtiöt, rahoitusalan sekaholdingyhtiöt, sijoitusalan holdingyhtiöt, direktiivissä (EU) 2015/2366 tarkoitettut maksulaitokset sekä omaisuudenhoidtoyhtiöt mutta pois lukien vakuutuslaitokset ja direktiivin 2009/138/EY 212 artiklan 1 kohdan g alakohdassa määritelty sekavakuutuslaitokset.

Sijoituspalveluyrityksellä tarkoitetaan sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 22 alakohdan mukaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määriteltyä sijoituspalveluyritystä. Kyseisen direktiivin mukaan sijoituspalveluyrityksellä tarkoitetaan oikeushenkilöä, jonka tavanomaisena ammatti- tai liiketoimintana on yhden tai useamman sijoituspalvelun ammattimainen tarjoaminen kolmansille osapuolille ja/tai yhden tai useamman sijoitustoimen ammattimainen harjoittaminen. Jäsenvaltiot voivat

tietyin edellytyksin sisällyttää sijoituspalveluyritysten määritelmään yrityksiä, jotka eivät ole oikeushenkilöitä. Sijoituspalvelulla ja -toiminnalla tarkoitetaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaan liitteessä I olevassa A osassa lueteltuja palveluja ja toimintaa, jotka liittyvät liitteessä I olevassa C osassa lueteltuihin välineisiin. Liitteen I A osan mukaan sijoituspalvelua ja -toimintaa on 1) yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevien toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen, 2) toimeksiantojen toteuttaminen asiakkaiden lukuun, 3) kaupankäynti omaan lukuun, 4) salkunhoito, 5) sijoitusneuvonta, 6) rahoitusvälineiden merkinnän ja/tai rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun järjestäminen merkintätakauksen perusteella, 7) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun järjestäminen ilman merkintätakautta, 8) monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpito sekä 9) organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpito.

Sijoitusalan holdingyhtiöitä ovat ensinnäkin tietyt sijoituspalveluyritysten emoyhtiöt, joita aiemmin pidettiin EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettuina rahoitusalan holdingyhtiöinä ja jotka siten kuuluivat jo aiemmin 13 a §:ssä tarkoitettuihin omistusyhteisöihin. Kuten edellä yleisperusteluissa on selostettu, sijoitusalan holdingyhtiöitä voivat olla myös sellaiset sijoituspalveluyritysten emoyritykset, jotka eivät olisi ennen vakavaraisuussäätelyssä tapahtuneita muutoksia olleet EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettuja rahoitusalan holdingyhtiöitä. Tietyt sijoituspalveluyritykset eivät aiemminkaan kuuluneet EU:n vakavaraisuusasetuksen soveltamisalaan, joten niiden emoyhtiöt eivät myöskään täyttäneet EU:n vakavaraisuusasetuksen rahoitusalan holdingyhtiön määritelmää. EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetus koskee laajemmin kaikkia sijoituspalveluyrityksiä, pois lukien EU:n vakavaraisuusasetuksen soveltamisalaan edelleen kuuluvat yritykset, jolloin aiempaa useammat sijoituspalveluyritysten emoyhtiöt ovat sijoituspalvelulaissa tarkoitettuja omistusyhteisöjä.

19 a §. Pykälän 4 momentin 6 kohdan sanamuotoa tarkistettaisiin siten, että ilmaisu unioni korvattaisiin ilmaisulla Yhteisö, joka on määritelty lain 1 a §:n 2 momentissa. Tarkistus vastaa lain 63 e §:n 1 ja 2 momenttiin ehdotettuja tarkistuksia.

26 e §. Pykälän sanamuotoa tarkistettaisiin siten, että ilmaisu unioni korvattaisiin ilmaisulla Yhteisö, joka on määritelty lain 1 a §:n 2 momentissa.

63 e §. Pykälän 1 ja 2 momenttia tarkistettaisiin siten, että ilmaisu unioni korvattaisiin ilmaisulla Yhteisö, joka on määritelty lain 1 a §:n 2 momentissa.

69 h §. Pykälän 2 momentin 10 kohtaa tarkistettaisiin siten, että ilmaisu unioni korvattaisiin ilmaisulla Yhteisö, joka on määritelty lain 1 a §:n 2 momentissa.

70 §. Pykälän 3 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin siten, että ilmaisu unioni korvattaisiin ilmaisulla Yhteisö, joka on määritelty lain 1 a §:n 2 momentissa. Tarkistus vastaa lain 63 e §:n 1 ja 2 momenttiin ehdotettuja tarkistuksia.

72 b §. Pykälän 6 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin siten, että ilmaisu unioni korvattaisiin ilmaisulla Yhteisö, joka on määritelty lain 1 a §:n 2 momentissa. Tarkistus vastaa lain 63 e §:n 1 ja 2 momenttiin ehdotettuja tarkistuksia.

73 f §. Pykälässä säädetään arvoseteleiden veron perustetta koskevasta erityistilanteesta. Pykälässä olevat viittausvirheet korjattaisiin. Pykälän 1 ja 2 momentissa oleva viittaus lain 18 c §:ään tarkistettaisiin koskemaan lain 18 e §:ää ja pykälän 2 momentissa oleva viittaus lain 18 d §:ään tarkistettaisiin koskemaan lain 18 f §:ää.

94 §. Pykälässä säädetään maahantuotavien tavaroiden verottomuuksista. Pykälän 1 momentin 23 kohdassa säädetään 129 b §:ssä tarkoitetun kansainvälisen järjestön maahan tuomien tavaroiden verottomuudesta. Säännöksen mukaan tavarain maahantuonti on verotonta niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa, edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättyä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 170 euroa. Kohtaa muutettaisiin siten, että jos järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa on sovittu pienimmän palautukseen oikeuttavan hankinnan raja-arvo muuksi euromääräksi kuin 170 euroksi, sovellettaisiin tätä näin sovittua raja-arvoa. Muutos vastaisi 129 b §:n 2 momenttiin ehdotettua muutosta.

129 b §. Pykälässä säädetään Suomessa sijaitsevan muun kansainvälisen järjestön kuin Euroopan unionin oikeudesta saada palautuksena Suomesta ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero. Säännös vastaa arvonlisäverodirektiivin 151 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohtaa. Kohdan toisen alakohdan mukaan artiklassa säädettyjä vapauksia sovelletaan sijaintijäsenvaltion vahvistamin rajoituksin. Pykälän 2 momentin mukaan palautuksen edellytyksenä on, että tavarain tai palvelun ostohinta on vähintään 170 euroa. Asiaa koskevan hallituksen esityksen (HE 162/2010 vp) perustelujen mukaan kansainvälisten järjestöjen perustamis- tai isäntämaasopimukseen sisältyy säännönmukaisesti määräys, että verovapaus koskee vain arvoltaan merkittäviä hankintoja. Tällöin sovelletaan voimassa olevassa laissa säädettyä 170 euron raja-arvoa. Säännöksen voimaantulon jälkeen Euroopan unionin oikeudessa säädettiin, että Eurooppalaiseen tutkimusinfrastruktuuri-konsortioon (ERIC) sovellettavasta yhteisön oikeudellisesta kehyksestä 25 päivänä kesäkuuta 2009 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 723/2009 säädettyssä muodossa perustettavaa organisaatiota pidetään tietyin edellytyksin arvonlisäverodirektiivin 151 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna kansainvälisenä järjestönä. Säännös sisältyy yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY täytäntöönpanotoimenpiteistä 15 päivänä maaliskuuta 2011 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) n:o 282/2011 50 artiklaan. ERIC:ejä koskevissa perustamisopimuksissa pienimmäksi palautukseen oikeuttavan hankinnan määräksi on sovittu 170 euroa korkeampia arvoja. Tästä syystä pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että jos perustamis- tai isäntämaasopimuksessa on sovittu raja-arvo muuksi euromääräksi kuin 170 euroksi, sovellettaisiin tätä sovittua raja-arvoa.

130 §. Pykälässä säädetään hyvinvointialueiden ja kuntien palautusoikeudesta. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin informatiivinen toteamus, että pykälässä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakia koskevassa lakiehdotuksessa esitetään lain 39 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkistamista siten, että kohdassa viitattaisiin arvonlisäverolain 130 §:n 4 momentin sijasta pykälän 3 momenttiin.

130 a §. Pykälässä säädetään hyvinvointialueiden ja kuntien laskennallisesta palautusoikeudesta. Pykälän 6 momenttiin lisättäisiin informatiivinen toteamus, että momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakia koskevassa lakiehdotuksessa esitetään lain 39 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkistamista siten, että kohdassa viitattaisiin arvonlisäverolain 130 a §:n 5 momentin sijasta pykälän 6 momenttiin.

133 f §. Pykälässä säädetään Yhteisöön sijoittautumattomia palvelujen myyjiä koskevan erityisjärjestelmän käyttöön liittyvästä aloittamisilmoituksesta. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin informatiivinen toteamus, että momentissa ja lain 134 a §:n 2 momentin nojalla annettavassa Verohallinnon päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakia koskevassa lakiehdotuksessa esitetään lain 39 §:n 1 momentin 2 kohdan tarkistamista siten, että kohdassa viitattaisiin arvonlisäverolain 133 f §:n sijasta vain sen 1 momenttiin.

133 m §. Pykälässä säädetään Yhteisön sisäistä tavaroiden etämyyntiä, eräitä sähköistä rajapintaa käyttämällä myytyjä tavaroita ja Yhteisöön sijoittautuneiden verovelvollisten myymiä palveluita koskevan erityisjärjestelmän käyttöön liittyvästä aloittamisilmoituksesta. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin informatiivinen toteamus, että momentissa ja lain 134 a §:n 2 momentin nojalla annettavassa Verohallinnon päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakia koskevassa lakiehdotuksessa esitetään lain 39 §:n 1 momentin 2 kohdan tarkistamista siten, että kohdassa viitattaisiin arvonlisäverolain 133 m §:n sijasta vain sen 1 momenttiin.

133 t §. Pykälässä säädetään maahantuotavien tavaroiden etämyyntiä koskevan erityisjärjestelmän käyttöön liittyvästä aloittamisilmoituksesta. Säännös tuli voimaan arvonlisäverolain muuttamisesta annetulla lailla (387/2021). Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakia koskevassa lakiehdotuksessa esitetään lain laiminlyöntimaksua koskevan 39 §:n 1 momentin 2 kohtaan lisättäväksi viittaus myös arvonlisäverolain 133 t §:n 1 momenttiin. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin informatiivinen toteamus, että momentissa ja lain 134 a §:n 2 momentin nojalla annettavassa Verohallinnon päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä.

134 a §. Pykälän 1 momentissa säädetään erityisjärjestelmien käyttöä koskevasta muutos- ja päättymisilmoituksesta ja sen 2 momentissa on valtuutussäännös, jonka mukaan Verohallinto määrää tarkemmin toiminnan aloittamista koskevassa ilmoituksessa annettavista tiedoista sekä aloittamisilmoituksen ja 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten antotavasta. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, johon otettaisiin informatiivinen toteamus, että 1 momentissa ja 2 momentin nojalla annettavassa Verohallinnon päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakia koskevassa lakiehdotuksessa esitetään lain 39 §:n 1 momentin 2 kohdan tarkistamista siten, että kohdassa viitattaisiin arvonlisäverolain 134 a §:sä säädetyn rekisteröintiä koskevaan ilmoittamisvelvollisuuden sijasta pykälän 1 momentissa ja 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädettyyn rekisteröintiä koskevaan ilmoittamisvelvollisuuteen.

134 e §. Pykälässä säädetään erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen erityisjärjestelmän piiriin kuuluvia liiketoimia koskevasta kirjanpito-, tiedonanto- ja säilytysvelvollisuudesta. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, johon otettaisiin informatiivinen viittaus oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain laiminlyöntimaksua koskevaan 39 §:ään.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakia koskevassa lakiehdotuksessa esitetään lain 39 §:n 1 momentin 4 kohdan tarkistamista siten, että kohdassa viitattaisiin arvonlisäverolain 134 e

§:ssä säädetyn kirjanpitovelvollisuuden sijasta pykälän 1 momentissa säädettyyn kirjanpitovelvollisuuteen, 2 momentissa ja sen nojalla annetussa päätöksessä säädettyyn tiedonantovelvollisuuteen sekä 3 momentissa säädettyyn säilytysvelvollisuuteen.

134 q §. Pykälässä säädetään arvonlisäverolain 133 h, 133 o ja 133 w §:n mukaan erityisjärjestelmissä annettavassa veroilmoituksessa olevan virheen korjaamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan veroilmoituksessa oleva virhe on korjattava seuraavilta verokausilta annettavassa veroilmoituksessa. Siten liikaa tai liian vähän suoritettun veron määrä ilmoitetaan jonkin myöhemmän verokauden veroilmoituksessa.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin vastaamaan yhdenmukaista tulkintaa EU:ssa, jonka mukaan arvonlisäveron erityisjärjestelmissä annettavassa veroilmoituksessa oleva virhe voidaan korjata myös aiemmalta verokaudelta annettavassa veroilmoituksessa, kun tämä veroilmoitus annetaan myöhässä vasta korjattavan verokauden veroilmoituksen antamisen jälkeen. Muutos koskisi siis tilanteita, joissa verovelvollisella on jäänyt antamatta jokin aiemmalta verokaudelta annettava veroilmoitus ja tämän veroilmoituksen antamisen yhteydessä verovelvollisella on tarve korjata myöhemmiltä verokausilta antamia veroilmoituksia. Esimerkiksi verovelvollinen ei ole antanut Q1-ilmoitusta lainkaan eräpäivään mennessä. Hän antaa Q2-ilmoituksen määräajassa. Tämän jälkeen verovelvollinen antaa Q1-ilmoituksen ja ilmoittaa siinä myös Q2-verokauden korjaustiedot.

161 §. Pykälässä säädetään perustamisilmoituksesta. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, johon otettaisiin informatiivinen toteamus, että pykälässä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä.

162 §. Pykälässä säädetään yhteenvetoilmoituksesta. Pykälässä oleva viittausvirhe korjattaisiin. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa oleva viittaus arvonlisäverolain 63 g §:ään tarkistettaisiin koskemaan lain 63 h §:ää.

209 b §. Pykälässä säädetään laskunantovelvollisuudesta. Pykälään lisättäisiin uusi 6 momentti, johon otettaisiin informatiivinen toteamus, että laskunantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä.

209 e §. Pykälässä säädetään laskumerkintävaatimuksista. Pykälään lisättäisiin uusi 7 momentti, johon otettaisiin informatiivinen toteamus, että laskumerkintöjen tekemistä koskevan velvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä.

209 o §. Pykälässä säädetään laskujen säilytyspaikasta. Pykälän 1 momentin mukaan 209 n §:ssä tarkoitettut laskut on säilytettävä Suomessa. Pykälän 2 momentin mukaan laskut voidaan kuitenkin säilyttää toisessa jäsenvaltiossa, jos tallennus on suoritettu sähköisesti siten, että se takaa täydellisen tosiaikaisen tietokoneyhteyden näihin tietoihin tai, jos elinkeinonharjoittaja on ulkomaalainen, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa. Pykälän 3 momentin mukaan laskut voidaan kuitenkin kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyillä edellytyksillä säilyttää muualla kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään. Mitä 3 momentissa säädetään, noudatetaan soveltuvin osin myös muihin kuin kirjanpitoilmoituksissa tarkoitettuihin kirjanpitovelvollisiin.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että arvonlisäverolain 209 n §:ssä tarkoitettut laskut olisi säilytettävä huolellisesti siten, että niiden tarkastelu Suomessa on veroviranomaiselle mahdollista ilman aiheutonta viivettä. Ulkomailla sähköisesti säilytettäviin laskuihin olisi lisäksi saatava täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys.

Viipeen arviointi olisi tapauskohtaista. Arvioinnissa voitaisiin huomioida esimerkiksi se, että kuluvan tilikauden aikaisiin aineistoihin on usein tosiaikainen tai lähes tosiaikainen pääsy, kun taas pääsy paperimuotoisina asiakirjoina arkistoituun aineistoon saattaa viedä joitakin päiviä.

Ehdotettu sääntely olisi yhdenmukainen arvonlisäverodirektiivin 245 artiklan kanssa.

Koska arvonlisäverolain 209 p § sisältää viittauksen 209 o §:ään, muutos koskisi myös muita tositteita, joihin suoritettavan ja vähennettävän veron määrään vaikuttavien liiketapahtumien kirjaukset perustuvat, tositteita ja tietoja, joiden avulla elinkeinonharjoittaja täyttää lain 209 g §:n 1 momentissa säädetyn laskun alkuperän aitouden ja sisällön muuttumattomuuden varmistamista koskevan velvollisuutensa sekä sellaisen verovelvollisen, joka ei ole kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollinen, muuta muistiinpanoaineistoa.

6.2 Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön

6 b §. Pykälässä säädetään siitä, milloin sähkö, kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysenergia on myyty Ahvenanmaan maakunnassa. Pykälän 1 ja 2 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin siten, että ilmaisu Euroopan unioni korvattaisiin ilmaisulla Yhteisö, joka on määritelty arvonlisäverolain 1 a §:n 2 momentissa. Tarkistus vastaa arvonlisäverolain 63 e §:n 1 ja 2 momenttiin ehdotettuja tarkistuksia.

6.3 Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettu laki

24 §. Verotarkastus. Pykälässä säädetään verovelvollisen velvollisuudesta esittää kirjanpitonsa ja toimintaansa liittyvä muu aineisto tarkastettavaksi. Pykälän 1 momentin mukaan verovelvollisen on Verohallinnon kehotuksesta esitettävä Suomessa tarkastettavaksi kirjanpitonsa, muistiinpanonsa sekä kaikki se toimintaan liittyvä ja muu aineisto ja omaisuus, joka saattaa olla tarpeen hänen verotuksessaan tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä. Pykälän 2 momentin mukaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, arvonlisäverolain 209 n–209 q §:n mukaisesti ulkomailla sähköisesti säilytettävien arvonlisäveroa koskevien tositteiden ja muun aineiston osalta riittää, että tietoihin saadaan täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys ja että tiedot ovat saatettavissa selväkieliseen kirjalliseen muotoon. Viranomaisen kehotuksesta teknisestä tallenteesta on lisäksi valmistettava jäljennös tarkastusta suorittavan henkilön käyttöön, jos se on tarkastuksen suorittamista varten tarpeen.

Arvonlisäverolain 209 o §:ää ehdotetaan lakiehdotuksen mukaan muutettavaksi kirjanpitolain muutosta vastaavasti siten, että tositteiden säilytys ulkomailla olisi sallittua. Arvonlisäverolain 209 o §:ssä edellytettäisiin ainoastaan, että tositteet on säilytettävä huolellisesti siten, että niiden tarkastelu Suomessa on veroviranomaiselle mahdollista ilman aiheutonta viivettä ja että ulkomailla sähköisesti säilytettäviin tositteisiin saadaan täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys. Tästä syystä pykälän 2 momentin viittaus arvonlisäverolain 209 n–209 q §:iin poistettaisiin tarpeettomana. Lisäksi momentin sanontaa tarkistettaisiin.

26 §. Verovelvollisen kirjanpito. Pykälässä säädetään verovelvollisen kirjanpidon järjestämisestä verotusta varten ja suorituksen maksajan velvollisuudesta pitää palkkakirjanpitoa. Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, johon otettaisiin informatiivinen viittaus lain laiminlyöntimaksua koskevaan 39 §:ään.

Lakiehdotuksessa esitetään 39 §:n 1 momentin 4 kohdan tarkistamista siten, että kohdassa viitattaisiin lain 26 §:n säädetyn kirjanpitovelvollisuuden lisäksi pykälän 4 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädettyyn kirjanpitovelvollisuuteen.

27 §. Muistiinpanovelvollisuus. Pykälässä säädetään sellaisia verovelvollisia, jotka eivät ole kirjanpitovelvollisia, koskevasta muistiinpanovelvollisuudesta. Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, johon otettaisiin informatiivinen viittaus lain laiminlyöntimaksua koskevaan 39 §:ään.

Lakiehdotuksessa esitetään 39 §:n 1 momentin 4 kohdan tarkistamista siten, että kohdassa viitattaisiin lain 27 §:n säädetyn muistiinpanovelvollisuuden lisäksi pykälän 4 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädettyyn muistiinpanovelvollisuuteen.

39 §. Laiminlyöntimaksu. Pykälässä säädetään oma-aloitteisten verojen laiminlyöntimaksusta. Pykälän 1 momentin mukaan Verohallinto määrää verovelvolliselle tai tietyissä tapauksissa tiedonanto- tai ilmoittamisvelvolliselle enintään 5 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää Verohallinnon kehotuksesta huolimatta täyttämättä 1 momentissa tarkoitettut velvollisuudet.

Momentin 1 kohdassa viitataan arvonlisäverolain 130 ja 130 a §:ssä säädettyyn hyvinvointialueiden ja kuntien ilmoittamisvelvollisuuteen. Kohdassa olevat viittausvirheet korjattaisiin. Kohdassa viitattaisiin arvonlisäverolain 130 §:n 4 momentin sijasta 3 momenttiin ja 130 a §:n 5 momentin sijasta 6 momenttiin. Tarkistukset johtuvat arvonlisäverolain muuttamisesta annetulla lailla (623/2021) tehdyistä 130 ja 130 a §:n muutoksista, jotka tulevat voimaan 1.1.2023.

Momentin 2 kohdassa viitataan arvonlisäverolain 133 f, 133 m ja 134 a §:n, 161 §:n 1 ja 2 momentissa, ennakoperintälain 31 §:ssä sekä valmisteverotuslain 31 §:ssä säädettyyn rekisteröintiä koskevaan ilmoittamisvelvollisuuteen. Kohtaa tarkistettaisiin siten, että siinä viitattaisiin 133 f §:n sijasta vain kyseisen pykälän 1 momenttiin ja 133 m §:n sijasta vain kyseisen pykälän 1 momenttiin, koska kummankin pykälän 2 momentissa säädetään toisessa jäsenvaltiossa noudatettavista määräyksistä. Kohdassa viitattaisiin arvonlisäverolain 134 a §:n sijasta kyseisen pykälän 1 momentissa ja sen 2 momentin nojalla annetussa Verohallinnon päätöksessä säädettyyn ilmoittamisvelvollisuuteen. Tarkistuksilla täsmennettäisiin sitä, mikä laiminlyöntimaksulla sanktioidun käyttäytymisen tosiasiallinen ala on. Lisäksi kohtaan lisättäisiin viittaus arvonlisäverolain 133 t §:n 1 momenttiin, jossa säädetään rekisteröintiä koskevasta ilmoittamisvelvollisuudesta maahantuotavien tavaroiden etämyyntiä koskevaa erityisjärjestelmän osalta.

Momentin 4 kohdassa viitataan arvonlisäverolain 134 e §:ssä ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 26 §:ssä ja 27 §:ssä säädettyyn verotusta koskevaan kirjanpitovelvollisuuteen ja muistiinpanovelvollisuuteen. Kohtaa tarkistettaisiin seuraavan kolmen viittauksen osalta. Kohdassa viitattaisiin arvonlisäverolain 134 e §:ssä säädetyn kirjanpitovelvollisuuden sijasta sen 1 momentissa säädettyyn kirjanpitovelvollisuuteen, sen 2 momentissa ja kyseisen momentin nojalla annetussa päätöksessä säädettyyn tiedonantovelvollisuuteen sekä sen 3 momentissa säädettyyn säilytysvelvollisuuteen. Kohdassa viitattaisiin lain 26 §:ssä säädetyn kirjanpitovelvollisuuden lisäksi sen 4 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädettyyn kirjanpitovelvollisuuteen. Kohdassa viitattaisiin lain 27 §:ssä säädetyn muistiinpanovelvollisuuden lisäksi sen 4 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädettyyn muistiinpanovelvollisuuteen. Tarkistuksilla täsmennettäisiin sitä, mikä laiminlyöntimaksulla sanktioidun käyttäytymisen tosiasiallinen ala on.

Momentin 5 kohdassa oleva viittaus arvonlisäverolain 209 f §:ään poistettaisiin, sillä kyseisessä arvonlisäverolain pykälässä säädetään vain lievennyksistä arvonlisäverolain 209 e §:ssä säädettyihin laskumerkintävaatimuksiin.

6.4 Ennakkoperintälaki

31 §. *Työnantajarekisteri ja ilmoitukset rekisteröintiä varten.* Pykälän 2 momentissa säädetään säännöllisesti palkkaa maksavan työnantajan ilmoitusvelvollisuudesta. Momenttia muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin informatiivinen viittaus oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain laiminlyöntimaksua koskevaan 39 §:ään.

35 §. *Suorituksen saajan tosite.* Pykälässä säädetään suorituksen maksajan tositteenantovelvollisuudesta. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, johon otettaisiin informatiivinen viittaus oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain laiminlyöntimaksua koskevaan 39 §:ään.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan mahdollisimman pian.

Arvonlisäverolain muuttamisesta annetun lain 130 a §:n 6 momentin ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain 39 §:n 1 momentin 1 kohdan osalta ehdotetaan, että ne tulisivat kuitenkin voimaan 1.1.2023. Ennen lain voimaantuloa tapahuneisiin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ssä tarkoitettuihin laiminlyönteihin sovellettaisiin tämän oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Arvonlisäverolain muuttamisesta annetun lain 134 q §:n 1 momentin osalta ehdotetaan, että se tulee voimaan 1.7.2023. Mainittua momenttia sovellettaisiin lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen alkavalta verokaudelta ilmoitettavan veron korjaamiseen. Ennen lain voimaantuloa alkaneelta verokaudelta ilmoitettavan veron korjaamiseen sovellettaisiin lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

8 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan laiminlyöntimaksujen kaltaiset maksut eivät ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin veroja kuin maksujakaan, vaan lainvastaisesta teosta määrättäviä sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia (esimerkiksi PeVL 21/2020 vp, sivu 2). Perustuslakivaliokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (esimerkiksi PeVL 9/2018 vp, sivu 2–3).

Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määrittämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä (esimerkiksi PeVL 21/2020 vp, sivu 2). Valiokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä (esimerkiksi PeVL 21/2020 vp, sivu 2). Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista (esimerkiksi PeVL 9/2018 vp, sivu 2). Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (esimerkiksi PeVL 9/2018 vp, sivu 3). Valiokunta on käytännössään ulottanut blankorangaistussääntelyä koskevan käytäntönsä (PeVM 25/1994 vp, sivu. 8/I) koskemaan myös hallinnollisia seuraamuksia koskevaa sääntelyä (PeVL 10/2016 vp, sivu 8).

Perustuslakivaliokunta on korostanut, että blankosäätelyn osalta tavoitteena tulee olla, että niiden edellyttämät valtuutusketjut ovat täsmällisiä, rangaistavuuden edellytykset ilmaisevat aineelliset säännökset on kirjoitettu rikossäännöksiltä vaaditulla tarkkuudella ja nämä säännökset käsittävistä normistosta käy ilmi myös niiden rikkomisen rangaistavuus sekä kriminalisoinnin sisältävässä säännöksessä on jonkinlainen asiallinen luonnehdinta kriminalisoitavaksi tarkoitettusta teosta (PeVM 25/1994 vp, sivu 8/I, myös esimerkiksi PeVL 53/2018 vp, sivu 3). Perustuslakivaliokunta toteaa valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamiseen liittyen antamassa lausunnossa (PeVL 21/2020 vp), että ehdotettavassa säätelyssä on aineellisten säännösten yhteydessä pääosin asianmukaisesti ilmaistu, että säännöksen rikkominen voi johtaa hallinnollisen seuraamusmaksun määräämiseen, mutta tietyistä valmisteverotuslain pykälästä tällaiset viittaussäännökset puuttuivat. Valiokunnan mukaan säätelyä näissä pykälissä oli välttämätöntä täydentää viittauksin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:ään.

Viittaus oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:n mukaiseen laiminlyönnin seuraamukseen lisättäisiin säännöksen piirissä jo nykyisin olevia velvollisuuksia koskeviin arvonlisäverolain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain ja ennakoperintälain säännöksiin. Lisäksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siltä osin kuin niissä viitataan sellaisiin sanktioitavan käyttäytymisen alaa määritteleviin lainsäädännöksiin, joissa annetaan valtuutus antaa tarkempia säännöksiä asetuksella tai määräyksellä ja näitä kohtia tarkennettaisiin muutoinkin. Ehdotuksilla parannettaisiin säätelyn täsmällisyyttä ja tarkkuutta edellä esitetyllä perustuslakivaliokunnan tarkoittamalla tavalla.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 13 a §:n 2 momentin 2 kohta, 19 a §:n 4 momentin 6 kohta, 26 e §, 63 e §:n 1 ja 2 momentti, 69 h §:n 2 momentin 10 kohta, 70 §:n 3 momentti, 72 b §:n 6 momentti, 73 f §, 94 §:n 1 momentin 23 kohta, 129 b §:n 2 momentti, 130 §:n 3 momentti, 130 a §:n 6 momentti, 133 f §:n 1 momentti, 133 m §:n 1 momentti, 133 t §:n 1 momentti, 134 q §:n 1 momentti, 162 §:n 1 momentin 3 kohta ja 209 o §,

sellaisina kuin ne ovat, 13 a §:n 2 momentin 2 kohta laissa 646/2014, 19 a §:n 4 momentin 6 kohta, 72 b §:n 6 momentti, 133 m §:n 1 momentti, 133 t §:n 1 momentti ja 134 q §:n 1 momentti laissa 387/2021, 26 e §, 69 h §:n 2 momentin 10 kohta, 70 §:n 3 momentti ja 129 b §:n 2 momentti laissa 1392/2010, 63 e §:n 1 ja 2 momentti sekä 162 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1113/2019, 73 f § laissa 416/2018, 94 §:n 1 momentin 23 kohta laissa 417/2022, 130 §:n 3 momentti laissa 857/2021, 130 a §:n 6 momentti laissa 623/2021, 133 f §:n 1 momentti laissa 505/2014 sekä 209 o § laissa 399/2012, sekä

lisätään 134 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 505/2014, uusi 3 momentti, 134 e §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 505/2014 ja 387/2021, uusi 4 momentti, 161 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 250/2001 ja 784/2020, uusi 4 momentti, 209 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 399/2012, 1064/2016, 387/2021, 623/2021, 1369/2021 ja 1113/2021, uusi 6 momentti ja 209 e §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 399/2012, 507/2014 ja 387/2021, uusi 7 momentti seuraavasti:

13 a §

Verovelvollisuusryhmään voi kuulua vain:

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 15 §:ssä tai sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 20 §:ssä tarkoitettu omistusyhteisö tai vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 8 §:ssä tai vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 6 b §:ssä tarkoitettu vakuutusomistusyhteisö;

19 a §

Etämyynnistä on kyse, jos:

6) kyse ei ole sähkön, Yhteisön alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavan kaasun eikä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettavan lämpö- ja jäähdytysenergian myynnistä.

26 e §

Valmisteveron alaisilla tavaroilla tarkoitetaan tässä laissa alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) 3 §:ssä, tupakkaverosta annetun lain (1470/1994) 2 §:n 1 momentissa, nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 2 §:n 1 momentissa sekä

sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 2 §:n 2 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitettuja tavaroita, lukuun ottamatta Yhteisön alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavaa kaasua.

63 e §

Sähkö, Yhteisön alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, joka myydään verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos verovelvollisella jälleenmyyjällä on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, niiden myynti on tapahtunut Suomessa, jos verovelvollisen jälleenmyyjän liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

Sähkö, Yhteisön alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, jota ei myydä verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos ostaja tosiasiallisesti kuluttaa ne täällä. Jos ostaja ei tosiasiallisesti kuluta näitä tavaroita tai osaa niistä, kuluttamat tavarat katsotaan kulutetuiksi Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, ostajan katsotaan kuluttaneen tavarat Suomessa, jos ostajan liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

69 h §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja ovat:

10) pääsyn tarjoaminen Yhteisön alueella sijaitsevaan maakaasuverkkoon tai siihen yhdistettyyn verkkoon, sähköverkkoon tai lämpö- ja jäähdytysverkkoon, niiden kautta tapahtuva sähkön, kaasun sekä lämpö- ja jäähdytysenergian siirto ja jakelu sekä muut näihin toimiin välittömästi liittyvät palvelut.

70 §

Edellä 1 momenttia ei sovelleta sähkön, Yhteisön alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavan kaasun eikä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettavan lämpö- ja jäähdytysenergian myyntiin.

72 b §

Tavaran myyntiä ei pidetä yhteisömyyntinä, jos myyntiin on sovellettu 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä taikka jos kyse on sähkön, Yhteisön alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavan kaasun taikka lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettavan lämpö- ja jäähdytysenergian myynnistä.

73 f §

Kun tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeena tai sen osana käytetään sellaista 18 e §:ssä tarkoitettua monikäyttöarvoseteliä, jonka verovelvollinen on aiemmin myynyt arvoseteleitä omaan lukuun myyvälle elinkeinonharjoittajalle, tavaroiden tai palvelujen myynnin veron peruste on tältä osin tavaroiden tai palvelujen ostajan tai kolmannen hänen puolestaan setelistä maksama vastike ilman veron osuutta. Jos tämä vastike ei ole tiedossa, veron peruste on tältä osin arvosetelissä tai sitä koskevissa asiakirjoissa ilmoitettu rahallinen arvo ilman veron osuutta.

Jos seteli käytetään vain osittain, veron peruste on suhteellinen osuus ostajan maksamasta hinnasta tai setelin rahallisesta arvosta.

Mitä 1 momentissa säädetään monikäyttöarvosetelistä, sovelletaan myös sellaiseen 18 e §:ssä tarkoitettuun yksikäyttöarvoseteliin, johon ei 18 f §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaan sovelleta momentin ensimmäistä virkettä.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

23) 129 b §:ssä tarkoitetun kansainvälisen järjestön ja sen henkilökunnan maahantuomat tavarat niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättyä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 170 euroa tai perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittu muu määrä; ulkoministeriö vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavaran käyttötarkoituksen perusteella oikeus verottomuuteen;

129 b §

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palautuksen edellytyksenä on, että tavaran tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 170 euroa tai perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittu muu määrä. Palautukseen sovelletaan muutoinkin järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittuja rajoituksia ja edellytyksiä.

130 §

Palautukseen oikeutetun on ilmoitettava Verohallinnolle kalenterivuodelta 1 momentin nojalla palautuksena saatavien verojen yhteismäärä viimeistään kalenterivuotta seuraavan toisen kuukauden loppuun mennessä siltä osin kuin tietoja ei ole aikaisemmin ilmoitettu. Ilmoitettavasta määrästä saadaan vähentää 6 §:n 3 momentin nojalla kalenterivuodelta suoritettava vero. Ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

130 a §

Palautukseen oikeutetun on ilmoitettava Verohallinnolle kalenterivuodelta 1–3 momentin nojalla palautuksena saatavien laskennallisten verojen yhteismäärä viimeistään kalenterivuotta seuraavan toisen kuukauden loppuun mennessä siltä osin kuin tietoja ei ole aikaisemmin ilmoitettu. Ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

133 f §

Yhteisöön sijoittautumattoman verovelvollisen, joka valitsee tunnistamisjäsenvaltioksi Suomen, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 d §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittamisesta Verohallinnolle. Tässä momentissa ja 134 a §:n 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

133 m §

Verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 k §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittamisesta Verohallinnolle. Tässä momentissa ja 134 a §:n 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

133 t §

Verovelvollisen tai välittäjän, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 r §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittamisesta Verohallinnolle. Tässä momentissa ja 134 a §:n 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

134 a §

Edellä 1 momentissa ja 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

134 e §

Edellä 1 ja 3 momentissa säädetyn kirjanpito- ja säilytysvelvollisuuden sekä 2 momentissa ja sen nojalla annetussa päätöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

134 q §

Verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on korjattava erityisjärjestelmässä 133 h, 133 o ja 133 w §:n mukaan annettavassa veroilmoituksessa oleva virhe myöhemmin annettavassa veroilmoituksessa. Ilmoituksessa on eriteltävä liikaa tai liian vähän ilmoitetun arvonlisäveron määrä jokaisen kulutusjäsenvaltion ja verokauden osalta, jota virhe koskee, sekä ilmoitettava kyseinen kulutusjäsenvaltio ja verokausi. Virhe on korjattava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun veroilmoitus oli mainittujen pykälien mukaan annettava.

161 §

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

162 §

Verovelvollisen on annettava kultakin kalenterikuukaudelta yhteenvetoilmoitus:

3) kuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvista tavaroiden edelleenmyynneistä, jos verovelvollisen tekemä tavaroiden yhteisöhanke katsotaan 63 h §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa;

209 b §

Tässä pykälässä säädetyn laskunantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

209 e §

Tässä pykälässä säädettyjen laskumerkintöjen tekemistä koskevien velvollisuuksien laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

209 o §

Edellä 209 n §:ssä tarkoitetut laskut on säilytettävä huolellisesti siten, että niiden tarkastelu Suomessa on veroviranomaiselle mahdollista ilman aiheutonta viivettä ja ulkomailla sähköisesti säilytettäviin laskuihin on lisäksi saatava täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 130 a §:n 6 momentti tulee voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2023. Sen 134 q §:n 1 momentti tulee voimaan vasta 1 päivänä heinäkuuta 2023.

Tämän lain 134 q:n 1 momenttia sovelletaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen alkavalta verokaudelta ilmoitettavan veron korjaamiseen. Ennen lain voimaantuloa alkaneelta verokaudelta ilmoitettavan veron korjaamiseen sovelletaan 134 q:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

2.

Laki

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 6 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain (1266/1996) 6 b §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 388/2021, seuraavasti:

6 b §

Sähkö, Yhteisön alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, joka myydään verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Ahvenanmaan maakunnassa, jos verovelvollisella jälleenmyyjällä on maakunnassa kiinteä toimipaikka, johon tavarat luovutetaan. Jos kyseisiä tavaroita ei luovuteta Ahvenanmaan maakunnassa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, niiden myynti on tapahtunut Ahvenanmaan maakunnassa, jos verovelvollisen jälleenmyyjän liiketoiminnan kotipaikka on maakunnassa.

Sähkö, Yhteisön alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, jota ei myydä verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Ahvenanmaan maakunnassa, jos ostaja tosiasiallisesti kuluttaa ne maakunnassa. Jos ostaja ei tosiasiallisesti kuluta kyseisiä tavaroita tai osaa niistä, kuluttamattomat tavarat katsotaan kulutetuiksi Ahvenanmaan maakunnassa, jos ostajalla on maakunnassa kiinteä toimipaikka, johon kyseiset tavarat luovutetaan. Jos kyseisiä tavaroita ei luovuteta Ahvenanmaan maakunnassa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, ostajan katsotaan kuluttaneen tavarat Ahvenanmaan maakunnassa, jos ostajan liiketoiminnan kotipaikka on maakunnassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 24 §:n 2 momentti ja 39 §:n 1 momentin 1, 2, 4 ja 5 kohta,
sellaisina kuin niistä ovat 39 §:n 1 momentin 1, 2, 4 ja 5 kohta laissa 783/2020, sekä
lisätään 26 §:ään uusi 5 momentti ja 27 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

24 §

Verotarkastus

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ulkomailta sähköisesti säilytettävien arvonlisäveroa koskevien tositteiden ja muun aineiston tietoihin on saatava täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys ja tietojen on oltava saatavissa selväkieliseen kirjalliseen muotoon. Viranomaisen kehotuksesta teknisestä tallenteesta on lisäksi valmistettava jäljennös tarkastusta suorittavan henkilön käyttöön, jos se on tarkastuksen suorittamista varten tarpeen.

26 §

Verovelvollisen kirjanpito

Tässä pykälässä ja 4 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädetyn kirjanpitovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään 39 §:ssä.

27 §

Muistiinpanovelvollisuus

Tässä pykälässä ja 4 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn muistiinpanovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään 39 §:ssä.

39 §

Laiminlyöntimaksu

Verohallinto määrää verovelvolliselle tai, jos on kyse 7 tai 8 kohdassa tarkoitettusta tilanteesta, tiedonanto- tai ilmoittamisvelvolliselle enintään 5 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää Verohallinnon kehotuksesta huolimatta täyttämättä:

1) arvonlisäverolain 130 §:n 3 momentissa tai 130 a §:n 6 momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden;

2) arvonlisäverolain 133 f §:n 1 momentissa, 133 m §:n 1 momentissa, 133 t §:n 1 momentissa tai 134 a §:n 1 momentissa ja 134 a §:n 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä tai 161 §:n 1

tai 2 momentissa, ennakkoperintälain 31 §:ssä tai valmisteverotuslain 31 §:ssä säädetyn rekisteröintiä koskevan ilmoittamisvelvollisuuden;

4) arvonlisäverolain 134 e §:n 1 momentissa tai tämän lain 26 §:ssä ja sen 4 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädetyn verotusta koskevan kirjanpitovelvollisuuden, arvonlisäverolain 134 e §:n 2 momentissa ja sen nojalla annetussa päätöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden, arvonlisäverolain 134 e §:n 3 momentissa säädetyn säilytysvelvollisuuden, tämän lain 27 §:ssä ja sen 4 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn verotusta koskevan muistiinpanovelvollisuuden;

5) arvonlisäverolain 209 e §:ssä tai valmisteverotuslain 20 a §:ssä säädetyn laskumerkintöjen tekemistä koskevan velvollisuuden;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 39 §:n 1 momentin 1 kohta tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Ennen lain voimaantuloa tapahtuneisiin 39 §:ssä tarkoitettuihin laiminlyönteihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki

ennakkoperintälain 31 ja 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 31 §:n 2 momentti,
sellaisena kuin se on laissa 251/2001, ja
lisätään 35 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 516/2010, uusi 2 momentti seuraavasti:

31 §

Työnantajarekisteri ja ilmoitukset rekisteröintiä varten

Säännöllisesti palkkaa maksavan työnantajan on ennen palkanmaksun aloittamista tehtävä ilmoitus. Tietojen muuttumisesta on myös viipymättä tehtävä ilmoitus. Perustamisilmoituksesta sekä muutos- ja lopettamisilmoituksesta säädetään yritys- ja yhteisötietolaissa. Ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

35 §

Suorituksen saajan tosite

Edellä 1 momentissa säädetyn tosittenantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 20.10.2022

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

1.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 13 a §:n 2 momentin 2 kohta, 19 a §:n 4 momentin 6 kohta, 26 e §, 63 e §:n 1 ja 2 momentti, 69 h §:n 2 momentin 10 kohta, 70 §:n 3 momentti, 72 b §:n 6 momentti, 73 f §, 94 §:n 1 momentin 23 kohta, 129 b §:n 2 momentti, 130 §:n 3 momentti, 130 a §:n 6 momentti, 133 f §:n 1 momentti, 133 m §:n 1 momentti, 133 t §:n 1 momentti, 134 q §:n 1 momentti, 162 §:n 1 momentin 3 kohta ja 209 o §,

sellaisina kuin ne ovat, 13 a §:n 2 momentin 2 kohta laissa 646/2014, 19 a §:n 4 momentin 6 kohta, 72 b §:n 6 momentti, 133 m §:n 1 momentti, 133 t §:n 1 momentti ja 134 q §:n 1 momentti laissa 387/2021, 26 e §, 69 h §:n 2 momentin 10 kohta, 70 §:n 3 momentti ja 129 b §:n 2 momentti laissa 1392/2010, 63 e §:n 1 ja 2 momentti sekä 162 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1113/2019, 73 f § laissa 416/2018, 94 §:n 1 momentin 23 kohta laissa 417/2022, 130 §:n 3 momentti laissa 857/2021, 130 a §:n 6 momentti laissa 623/2021, 133 f §:n 1 momentti laissa 505/2014 sekä 209 o § laissa 399/2012, sekä

lisätään 134 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 505/2014, uusi 3 momentti, 134 e §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 505/2014 ja 387/2021, uusi 4 momentti, 161 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 250/2001 ja 784/2020, uusi 4 momentti, 209 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 399/2012, 1064/2016, 387/2021, 623/2021, 1369/2021 ja 1113/2021, uusi 6 momentti ja 209 e §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 399/2012, 507/2014 ja 387/2021, uusi 7 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 a §

13 a §

Verovelvollisuusryhmään voi kuulua vain:

Verovelvollisuusryhmään voi kuulua vain:

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettu omistusyhteisö tai kirjanpitoasetuksen (1339/1997) 3 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu vakuutus konsernin emoyhteisö;

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 15 §:ssä tai sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 20 §:ssä tarkoitettu omistusyhteisö tai vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 8 §:ssä tai vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 6 b §:ssä tarkoitettu vakuutusomistusyhteisö;

19 a §

19 a §

Etämyynnistä on kyse, jos:

Etämyynnistä on kyse, jos:

6) kyse ei ole sähkön, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavan kaasun eikä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettavan lämpö- ja jäähdytysenergian myynnistä.

26 e §

Valmisteveron alaisilla tavaroilla tarkoitetaan tässä laissa alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) 3 §:ssä, tupakkaverosta annetun lain (1470/1994) 2 §:n 1 momentissa, nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 2 §:n 1 momentissa sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 2 §:n 2 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitettuja tavaroita, lukuun ottamatta unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavaa kaasua.

63 e §

Sähkö, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, joka myydään verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos verovelvollisella jälleenmyyjällä on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, niiden myynti on tapahtunut Suomessa, jos verovelvollisen jälleenmyyjän liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

Sähkö, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, jota ei myydä verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos ostaja tosiasiallisesti kuluttaa ne täällä. Jos ostaja ei tosiasiallisesti kuluta näitä tavaroita tai osaa niistä, kuluttamattomat tavarat katsotaan kulutetuiksi Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suo-

6) kyse ei ole sähkön, *Yhteisön* alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavan kaasun eikä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettavan lämpö- ja jäähdytysenergian myynnistä.

26 e §

Valmisteveron alaisilla tavaroilla tarkoitetaan tässä laissa alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) 3 §:ssä, tupakkaverosta annetun lain (1470/1994) 2 §:n 1 momentissa, nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 2 §:n 1 momentissa sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 2 §:n 2 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitettuja tavaroita, lukuun ottamatta *Yhteisön* alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavaa kaasua.

63 e §

Sähkö, *Yhteisön* alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, joka myydään verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos verovelvollisella jälleenmyyjällä on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, niiden myynti on tapahtunut Suomessa, jos verovelvollisen jälleenmyyjän liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

Sähkö, *Yhteisön* alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, jota ei myydä verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos ostaja tosiasiallisesti kuluttaa ne täällä. Jos ostaja ei tosiasiallisesti kuluta näitä tavaroita tai osaa niistä, kuluttamattomat tavarat katsotaan kulutetuiksi Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suo-

Voimassa oleva laki

messa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, ostajan katsotaan kuluttaneen tavarat Suomessa, jos ostajan liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

69 h §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja ovat:

10) pääsyn tarjoaminen unionin alueella sijaitsevaan maakaasuverkkoon tai siihen yhdistettyyn verkkoon, sähköverkkoon tai lämpö- ja jäähdytysverkkoon, niiden kautta tapahtuva sähkön, kaasun sekä lämpö- ja jäähdytysenergian siirto ja jakelu sekä muut näihin toimiin välittömästi liittyvät palvelut.

70 §

Edellä 1 momenttia ei sovelleta sähkön, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavan kaasun eikä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettavan lämpö- ja jäähdytysenergian myyntiin.

72 b §

Tavarahan myyntiä ei pidetä yhteisömyyntinä, jos myyntiin on sovellettu 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä taikka jos kyse on sähkön, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavan kaasun taikka lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettavan lämpö- ja jäähdytysenergian myynnistä.

73 f §

Kun tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeena tai sen osana käytetään sellaista 18 c §:ssä tarkoitettua monikäyttöarvoseteliä, jonka verovelvollinen on aiemmin myynyt arvoseteleitä omaan lukuun myyvälle elinkeinonharjoittajalle, tavaroiden tai palvelujen myynnin veron peruste on tältä osin tavaroi-

Ehdotus

messa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, ostajan katsotaan kuluttaneen tavarat Suomessa, jos ostajan liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

69 h §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja ovat:

10) pääsyn tarjoaminen *Yhteisön* alueella sijaitsevaan maakaasuverkkoon tai siihen yhdistettyyn verkkoon, sähköverkkoon tai lämpö- ja jäähdytysverkkoon, niiden kautta tapahtuva sähkön, kaasun sekä lämpö- ja jäähdytysenergian siirto ja jakelu sekä muut näihin toimiin välittömästi liittyvät palvelut.

70 §

Edellä 1 momenttia ei sovelleta sähkön, *Yhteisön* alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavan kaasun eikä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettavan lämpö- ja jäähdytysenergian myyntiin.

72 b

Tavarahan myyntiä ei pidetä yhteisömyyntinä, jos myyntiin on sovellettu 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä taikka jos kyse on sähkön, *Yhteisön* alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettavan kaasun taikka lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettavan lämpö- ja jäähdytysenergian myynnistä.

73 f §

Kun tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeena tai sen osana käytetään sellaista 18 e §:ssä tarkoitettua monikäyttöarvoseteliä, jonka verovelvollinen on aiemmin myynyt arvoseteleitä omaan lukuun myyvälle elinkeinonharjoittajalle, tavaroiden tai palvelujen myynnin veron peruste on tältä osin tavaroi-

den tai palvelujen ostajan tai kolmannen hänen puolestaan setelistä maksama vastike ilman veron osuutta. Jos tämä vastike ei ole tiedossa, veron peruste on tältä osin arvosetelissä tai sitä koskevissa asiakirjoissa ilmoitettu rahallinen arvo ilman veron osuutta. Jos seteli käytetään vain osittain, veron peruste on suhteellinen osuus ostajan maksamasta hinnasta tai setelin rahallisesta arvosta.

Mitä 1 momentissa säädetään monikäyttöarvosetelistä, sovelletaan myös sellaiseen 18 c §:ssä tarkoitettuun yksikäyttöarvoseteliin, johon ei 18 d §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaan sovelleta momentin ensimmäistä virkettä.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

23) 129 b §:ssä tarkoitetun kansainvälisen järjestön ja sen henkilökunnan maahantuomat tavarat niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa, edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 170 euroa; ulkoministeriö vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavaran käyttötarkoituksen perusteella oikeus verottomuuteen;

129 b §

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palautuksen edellytyksenä on, että tavaran tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 170 euroa. Palautukseen sovelletaan muutoinkin järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittuja rajoituksia ja edellytyksiä.

130 §

den tai palvelujen ostajan tai kolmannen hänen puolestaan setelistä maksama vastike ilman veron osuutta. Jos tämä vastike ei ole tiedossa, veron peruste on tältä osin arvosetelissä tai sitä koskevissa asiakirjoissa ilmoitettu rahallinen arvo ilman veron osuutta. Jos seteli käytetään vain osittain, veron peruste on suhteellinen osuus ostajan maksamasta hinnasta tai setelin rahallisesta arvosta.

Mitä 1 momentissa säädetään monikäyttöarvosetelistä, sovelletaan myös sellaiseen 18 e §:ssä tarkoitettuun yksikäyttöarvoseteliin, johon ei 18 f §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaan sovelleta momentin ensimmäistä virkettä.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

23) 129 b §:ssä tarkoitetun kansainvälisen järjestön ja sen henkilökunnan maahantuomat tavarat niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 170 euroa tai *perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittu muu määrä*; ulkoministeriö vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavaran käyttötarkoituksen perusteella oikeus verottomuuteen;

129 b §

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palautuksen edellytyksenä on, että tavaran tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 170 euroa tai *perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittu muu määrä*. Palautukseen sovelletaan muutoinkin järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittuja rajoituksia ja edellytyksiä.

130 §

Palautukseen oikeutetun on ilmoitettava Verohallinnolle kalenterivuodelta 1 momentin nojalla palautuksena saatavien verojen yhteismäärä viimeistään kalenterivuotta seuraavan toisen kuukauden loppuun mennessä siltä osin kuin tietoja ei ole aikaisemmin ilmoitettu. Ilmoitettavasta määrästä saadaan vähentää 6 §:n 3 momentin nojalla kalenteri-vuodelta suoritettava vero.

Palautukseen oikeutetun on ilmoitettava Verohallinnolle kalenterivuodelta 1 momentin nojalla palautuksena saatavien verojen yhteismäärä viimeistään kalenterivuotta seuraavan toisen kuukauden loppuun mennessä siltä osin kuin tietoja ei ole aikaisemmin ilmoitettu. Ilmoitettavasta määrästä saadaan vähentää 6 §:n 3 momentin nojalla kalenterivuodelta suoritettava vero. *Ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.*

130 a §

Palautukseen oikeutetun on ilmoitettava Verohallinnolle kalenterivuodelta 1–3 momentin nojalla palautuksena saatavien laskennallisten verojen yhteismäärä viimeistään kalenterivuotta seuraavan toisen kuukauden loppuun mennessä siltä osin kuin tietoja ei ole aikaisemmin ilmoitettu.

130 a §

Palautukseen oikeutetun on ilmoitettava Verohallinnolle kalenterivuodelta 1–3 momentin nojalla palautuksena saatavien laskennallisten verojen yhteismäärä viimeistään kalenterivuotta seuraavan toisen kuukauden loppuun mennessä siltä osin kuin tietoja ei ole aikaisemmin ilmoitettu. *Ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.*

133 f §

Yhteisöön sijoittautumattoman verovelvollisen, joka valitsee tunnistamisjäsenvaltioksi Suomen, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 d §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittamisesta Verohallinnolle.

133 f §

Yhteisöön sijoittautumattoman verovelvollisen, joka valitsee tunnistamisjäsenvaltioksi Suomen, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 d §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittamisesta Verohallinnolle. *Tässä momentissa ja 134 a §:n 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.*

133 m §

Verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 k §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittamisesta Verohallinnolle.

133 m §

Verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 k §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittamisesta Verohallinnolle. *Tässä momentissa ja 134 a §:n 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.*

133 t §

Verovelvollisen tai välittäjän, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 r §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittamisesta Verohallinnolle.

133 t

Verovelvollisen tai välittäjän, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 r §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittamisesta Verohallinnolle. *Tässä momentissa ja 134 a §:n 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.*

134 a

134 a

Edellä 1 momentissa ja 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

134 e §

134 e §

Edellä 1 ja 3 momentissa säädetyn kirjanpito- ja säilytysvelvollisuuden sekä 2 momentissa ja sen nojalla annetussa päätöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

134 q §

Verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on korjattava erityisjärjestelmässä 133 h, 133 o ja 133 w §:n mukaan annettavassa veroilmoituksessa oleva virhe seuraavilta *verokausilta* annettavassa veroilmoituksessa. Ilmoituksessa on eriteltävä liikaa tai liian vähän ilmoitetun arvonlisäveron määrä jokaisen kulutusjäsenvaltion ja verokauden osalta, jota virhe koskee, sekä ilmoitettava kyseinen kulutusjäsenvaltio ja verokausi. Virhe on korjattava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun veroilmoitus oli mainittujen pykälien mukaan annettava.

134 q §

Verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on korjattava erityisjärjestelmässä 133 h, 133 o ja 133 w §:n mukaan annettavassa veroilmoituksessa oleva virhe *myöhemmin* annettavassa veroilmoituksessa. Ilmoituksessa on eriteltävä liikaa tai liian vähän ilmoitetun arvonlisäveron määrä jokaisen kulutusjäsenvaltion ja verokauden osalta, jota virhe koskee, sekä ilmoitettava kyseinen kulutusjäsenvaltio ja verokausi. Virhe on korjattava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun veroilmoitus oli mainittujen pykälien mukaan annettava.

161 §

161 §

162 §

Verovelvollisen on annettava kultakin kalenterikuukaudelta yhteenvetoilmoitus:

3) kuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvista tavaroiden edelleenmyynneistä, jos verovelvollisen tekemä tavaroiden yhteisöhan-
kinta katsotaan 63 g §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa;

209 b §

209 e §

209 o §

Edellä 209 n §:ssä tarkoitetut laskut on säilytettävä Suomessa.

Laskut voidaan kuitenkin säilyttää toisessa jäsenvaltiossa, jos:

1) tallennus on suoritettu sähköisesti siten, että se takaa täydellisen tosiaikaisen tietokoneyhteyden näihin tietoihin; tai

2) elinkeinonharjoittaja on ulkomaalainen, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa.

Laskut voidaan kuitenkin kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyillä edellytyksillä säilyttää muualla kuin mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, noudatetaan soveltuvin osin myös muihin kuin kirjanpitolaissa tarkoitettuihin kirjanpitovelvollisiin.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

162 §

Verovelvollisen on annettava kultakin kalenterikuukaudelta yhteenvetoilmoitus:

3) kuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvista tavaroiden edelleenmyynneistä, jos verovelvollisen tekemä tavaroiden yhteisöhan-
kinta katsotaan 63 h §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa;

209 b §

Tässä pykälässä säädetyn laskunantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

209 e §

Tässä pykälässä säädettyjen laskumerkintöjen tekemistä koskevien velvollisuuksien laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

209 o §

Edellä 209 n §:ssä tarkoitetut laskut on säilytettävä *huolellisesti siten, että niiden tarkastelu Suomessa on veroviranomaiselle mahdollista ilman aiheetonta viivettä ja ulkomailla sähköisesti säilytettäviin laskuihin on lisäksi saatava täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys.*

—————

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 130 a §:n 6 momentti tulee voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2023. Sen 134 q §:n 1 momentti tulee voimaan vasta 1 päivänä heinäkuuta 2023.

Tämän lain 134 q:n 1 momenttia sovelletaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen alkavalta verokaudelta ilmoitettavan veron

Voimassa oleva laki

Ehdotus

korjaamiseen. Ennen lain voimaantuloa alkaneelta verokaudelta ilmoitettavan veron korjaamiseen sovelletaan 134 q:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

2.

Laki

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 6 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain (1266/1996) 6 b §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 388/2021, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 b §

Sähkö, Euroopan unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, joka myydään verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Ahvenanmaan maakunnassa, jos verovelvollisella jälleenmyyjällä on maakunnassa kiinteä toimipaikka, johon tavarat luovutetaan. Jos kyseisiä tavaroita ei luovuteta Ahvenanmaan maakunnassa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, niiden myynti on tapahtunut Ahvenanmaan maakunnassa, jos verovelvollisen jälleenmyyjän liiketoiminnan kotipaikka on maakunnassa.

Sähkö, Euroopan unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, jota ei myydä verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Ahvenanmaan maakunnassa, jos ostaja tosiasiallisesti kuluttaa ne maakunnassa. Jos ostaja ei tosiasiallisesti kuluta kyseisiä tavaroita tai osaa niistä, kuluttamattomat tavarat katsotaan kulutetuiksi Ahvenanmaan maakunnassa, jos ostajalla on maakunnassa kiinteä toimipaikka, johon kyseiset tavarat luovutetaan. Jos kyseisiä tavaroita ei luovuteta Ahvenanmaan maakunnassa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, ostajan katsotaan kuluttaneen tavarat Ahvenanmaan maakunnassa, jos ostajan liiketoiminnan kotipaikka on maakunnassa.

6 b §

Sähkö, *Yhteisön* alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, joka myydään verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Ahvenanmaan maakunnassa, jos verovelvollisella jälleenmyyjällä on maakunnassa kiinteä toimipaikka, johon tavarat luovutetaan. Jos kyseisiä tavaroita ei luovuteta Ahvenanmaan maakunnassa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, niiden myynti on tapahtunut Ahvenanmaan maakunnassa, jos verovelvollisen jälleenmyyjän liiketoiminnan kotipaikka on maakunnassa.

Sähkö, *Yhteisön* alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, jota ei myydä verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Ahvenanmaan maakunnassa, jos ostaja tosiasiallisesti kuluttaa ne maakunnassa. Jos ostaja ei tosiasiallisesti kuluta kyseisiä tavaroita tai osaa niistä, kuluttamattomat tavarat katsotaan kulutetuiksi Ahvenanmaan maakunnassa, jos ostajalla on maakunnassa kiinteä toimipaikka, johon kyseiset tavarat luovutetaan. Jos kyseisiä tavaroita ei luovuteta Ahvenanmaan maakunnassa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, ostajan katsotaan kuluttaneen tavarat Ahvenanmaan maakunnassa, jos ostajan liiketoiminnan kotipaikka on maakunnassa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

.

3.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 24 §:n 2 momentti ja 39 §:n 1 momentin 1, 2, 4 ja 5 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 39 §:n 1 momentin 1, 2, 4 ja 5 kohta laissa 783/2020, sekä lisätään 26 §:ään uusi 5 momentti ja 27 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Verotarkastus

Verotarkastus

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään *arvonlisäverolain 209 n–209 q §:n mukaisesti* ulkomailla sähköisesti säilytettävien arvonlisäveroa koskevien tositteiden ja muun aineiston osalta riittää, että tietoihin saadaan täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys ja että tiedot ovat saatettavissa selväkieliseen kirjalliseen muotoon. Viranomaisen kehotuksesta teknisestä tallenteesta on lisäksi valmistettava jäljennös tarkastusta suorittavan henkilön käyttöön, jos se on tarkastuksen suorittamista varten tarpeen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ulkomailla sähköisesti säilytettävien arvonlisäveroa koskevien tositteiden ja muun aineiston tietoihin *on saatava* täydellinen tosiaikainen tietokoneyhteys ja *tietojen on oltava* saatettavissa selväkieliseen kirjalliseen muotoon. Viranomaisen kehotuksesta teknisestä tallenteesta on lisäksi valmistettava jäljennös tarkastusta suorittavan henkilön käyttöön, jos se on tarkastuksen suorittamista varten tarpeen.

26 §

26 §

Verovelvollisen kirjanpito

Verovelvollisen kirjanpito

Tässä pykälässä ja 4 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädetyn kirjanpitovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään 39 §:ssä.

27 §

27 §

Muistiinpanovelvollisuus

Muistiinpanovelvollisuus

Tässä pykälässä ja 4 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn muistiinpanovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään 39 §:ssä.

39 §

39 §

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksu

Verohallinto määrää verovelvolliselle tai, jos on kyse 7 tai 8 kohdassa tarkoitettusta tilanteesta, tiedonanto- tai ilmoittamisvelvolliselle enintään 5 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää Verohallinnon kehotuksesta huolimatta täyttämättä:

1) arvonlisäverolain 130 §:n 4 momentissa tai 130 a §:n 5 momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden;

2) arvonlisäverolain 133 f, 133 m tai 134 a §:ssä tai 161 §:n 1 tai 2 momentissa, ennakkoperintälain 31 §:ssä tai valmisteverotuslain 31 §:ssä säädetyn rekisteröintiä koskevan ilmoittamisvelvollisuuden;

4) arvonlisäverolain 134 e §:ssä tai tämän lain 26 §:ssä säädetyn verotusta koskevan kirjanpitovelvollisuuden taikka 27 §:ssä säädetyn verotusta koskevan muistiinpanovelvollisuuden;

5) arvonlisäverolain 209 e tai 209 f §:ssä tai valmisteverotuslain 20 a §:ssä säädetyn laskumerkintöjen tekemistä koskevan velvollisuuden;

Verohallinto määrää verovelvolliselle tai, jos on kyse 7 tai 8 kohdassa tarkoitettusta tilanteesta, tiedonanto- tai ilmoittamisvelvolliselle enintään 5 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää Verohallinnon kehotuksesta huolimatta täyttämättä:

1) arvonlisäverolain 130 §:n 3 momentissa tai 130 a §:n 6 momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden;

2) arvonlisäverolain 133 f §:n 1 momentissa, 133 m §:n 1 momentissa, 133 t §:n 1 momentissa tai 134 a §:n 1 momentissa ja 134 a §:n 2 momentin nojalla annetussa päätöksessä tai 161 §:n 1 tai 2 momentissa, ennakkoperintälain 31 §:ssä tai valmisteverotuslain 31 §:ssä säädetyn rekisteröintiä koskevan ilmoittamisvelvollisuuden;

4) arvonlisäverolain 134 e §:n 1 momentissa tai tämän lain 26 §:ssä ja sen 4 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädetyn verotusta koskevan kirjanpitovelvollisuuden, arvonlisäverolain 134 e §:n 2 momentissa ja sen nojalla annetussa päätöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden, arvonlisäverolain 134 e §:n 3 momentissa säädetyn säilytysvelvollisuuden, tämän lain 27 §:ssä ja sen 4 momentin nojalla annetussa päätöksessä säädetyn verotusta koskevan muistiinpanovelvollisuuden;

5) arvonlisäverolain 209 e §:ssä tai valmisteverotuslain 20 a §:ssä säädetyn laskumerkintöjen tekemistä koskevan velvollisuuden;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 39 §:n 1 momentin 1 kohta tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Ennen lain voimaantuloa tapahtuneisiin 39 §:ssä tarkoitettuihin laiminlyönteihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki

ennakkoperintälain 31 ja 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 31 §:n 2 momentti,
sellaisena kuin se on laissa 251/2001, ja
lisätään 35 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 516/2010, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

31 §

31 §

Työnantajarekisteri ja ilmoitukset rekisteröintiä varten

Työnantajarekisteri ja ilmoitukset rekisteröintiä varten

Säännöllisesti palkkaa maksavan työnantajan on ennen palkanmaksun aloittamista tehtävä ilmoitus. Tietojen muuttumisesta on myös viipymättä tehtävä ilmoitus. Perustamisilmoituksesta sekä muutos- ja lopettamisilmoituksesta säädetään yritys- ja yhteisötietolaissa.

Säännöllisesti palkkaa maksavan työnantajan on ennen palkanmaksun aloittamista tehtävä ilmoitus. Tietojen muuttumisesta on myös viipymättä tehtävä ilmoitus. Perustamisilmoituksesta sekä muutos- ja lopettamisilmoituksesta säädetään yritys- ja yhteisötietolaissa. *Ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.*

35 §

35 §

Suorituksen saajan tosite

Suorituksen saajan tosite

Edellä 1 momentissa säädetyn tositteneantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
